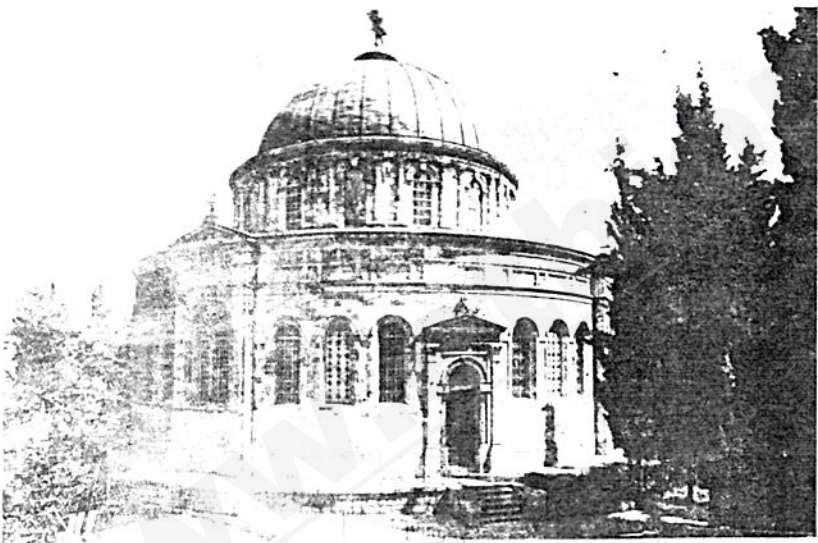

ጥንታዊ ታሪካዊ ርዕሰ ለድባራት ወገናዎች ለክሱም ጽዮን

በኢየሱሳውያን የኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ደብረ ገነት ከዳነ ምሕረት «ዴር ሡልጣን የኛ ነው»

« ልሳነ ተዋሕዶ ዘኢርቶዶክስ »

የጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ልደት

ጥምቀት

« ሰላም በምድር »

« የጋዜጦችና መጽሔቶች — ሰላም »

« ልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ »

ቀጥር ፩ ጥር ፲፱፻፹፮ ዓ/ም
አ/አበባ

አርእስት

«ይህ መጽሐት የኢትዮጵያን ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነትና ሥርዓት፣ ታሪክና ባሕርይ፣ የመንፈሳዊና ግንባራዊ አገልግሎት ዜና ለሕዝቧ ክርስቲያን የሚያቀርብ» ስለሆነ «ልሳነ ተዋሕዶ ዘኦርቶዶክስ» ተብሎ ተሠይሟል።

በኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የሰብዓተ ወንጌልና ሐዋርያዊ ተልእኮ መምሪያ የሥነ ጽሑፍ ኮሚቴ እየተዘጋጀ በየወሩ አንድ ጊዜ እየታተመ የሚወጣ።

ስልክ 11 26 63
የመልክት ግጥን ቁጥር 1283
አዲስ አበባ
ጥር 1 ቀን ጳጳሳዊ ጽ/ቤት 9/9

ተ.ቁ.		ገጽ
ጳ	ርእስ አገቀጽ	፩
፩	የብፁይ ወትዳስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእስ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ቃለ ምጋና	፭
፫	ሰላም በምድር	፯
፬	እንደገና መወለድ	፰
፭	የመጀመሪያው ተለምር	፲፫
፮	ዝርወተ አጽሙ	፲፩
፯	አስተርእዮ	፲፭
፰	« ደር ሆልላን የእኛ ነው »	፲፯
፱	የጋዜጦችና መጽሐፋት መልክት ለሰላም	፲፰
፲	ከሐሰተኞች መምህራን ተጠበቁ	፳፫
፲፩	የገና ትዝታ	፳፭
፲፪	የግሸን አመራር	፳፯
፲፫	መልካም ምሳሌ	፳፰
፲፬	ጫዋታና ቁም ነገር	

ሰላም ከሁሉም ለሁሉም

በሥነ ፍጥረት የተመላው ዓለም ከፍጠር ዕውቀትና ችሎታ በላይ በሆነ ጥበብና ጥንቃቄ የተዘጋጀ ነው።

የፍጥረት አኗኗር፣ እንቅስቃሴና ሂደት ሁሉ የተፈጥሮ ሕግና ሥርዓት አለው። ለተለያዩ ተግባርና አገልግሎት የተዘጋጁ የምድርና የሰማይ ፍጥረታት ሁሉ የእንቅስቃሴ ሂደታቸውን ጠብቀው የጊና ፍጥረት ምርመር በአስደናቂ ጥበብ የተከናወነ ነው። አንዱ በሌላው ተገባር፣ ሌላው በሌላው ህልውና ጫቃ አይገባም። የሁሉም ሂደት ድንበሩንና ወሰኑን ጠብቆ የጊና ህይወት ፈጠራ ለሁሉም ህይወት ስለተዘጋጀ ነው። ይህም የሁሉም ህይወት ስለተዘጋጀ ነው። ይህም የሁሉም ህይወት ስለተዘጋጀ ነው። ይህም የሁሉም ህይወት ስለተዘጋጀ ነው።

ብዙ ጊዜ ሥርዓትና ሕግ ሲፈረስ፣ ድንበርና ወሰን ሲጣበ የጊና ህይወት ከሰዎች ወጣ ነው። የሰው ገለጫ ለት ከትን ዕረፍት የሌለው በምኞት ከገና ሲበር፣ ከሚያየው አል በግያየው ዓለም ሲንሳፈር የጊና ህይወት ነው። የምድር ተሰጥቶት የሰማይን፣ የሚመኝ፣ ውህወን ትቶ እሳቱን፣ በረከቱን አል በርግጥን፣ ከብሩን አታሎ ድንቱን ይመርጣል። ስለሆነም የሰው ልጆች ህልውና እምብዛም ከትግር ተላቆ አያውቅም።

ትግርት ዓለም ሲፈጠር አብረው የተፈጠሩ፣ ወይም ወደ ሰው ሕይወት በገደል ለማግኘት የገለገሉ በር የሚያንኳኩ አይደሉም። በሰነ ፍጥረት እንቅስቃሴ እግር ከእግር እንዲ ጊጋጭ ወይም እንቅፋትን እንደ ጊመሰል ያለ አጋጣሚ ይኖራል ቢባልም፣ ትግርት አብዛኛውን ጊዜ የሚመነጨት ከራሳቸው ከሰዎች ምኞትና ግብር ነው።

በሰነ ፍጥረት ሙጽሐፍ የምናነበው ከእለተ እሑድ እስከ ዓርብ በየወገኑና በየጊዜው የተዘጋጁ ትን ፍጥረታት ሁሉ መልካም እንደሆኑ ተመልክቶ የሰነ ፍጥረት ባለቤት ፈጣሪ ፍጥረት ጌታ እንደ ባረካቸው ነው።

መርገም ሆነ ኃገር፣ ፍጻሜ ሆነ ጥረት ግረቱ የመጣው በሰዎች ጥፋትና ሕይወት እንደሆነ ተጽ ርክልል ለምድርም ሽክር አሚካ (እሾህና ኩርንት) የግብተል ሽክር ጫዳ ያተረፈው ያው የሰው ድካምና የግብተዋል ጉድለት ነው።

ዛሬም ዓለም እንደደረሰ ሲናተፍ፣ በእሳትና ስለት ሲተላለቅ የጊና ህይወት ለሰዎች በተፈጠረው፣ ለሁሉም ሲበቃ በሚችለው ሠፊ ዓለም በጋራ ለመኖር የ ሂደት ሁሉ የፍቅር ጥበብ ስለተደለው ነው። የዓለም ጠብብት የምድርን በረከት ለሁሉ ማከፈልና ግጥጥ የሚችሉበትን ዕውቀትና ሙያ መረጃና ስሜት ለሰዎች አለም የተፈጠረው የአልቂት መሣሪያ በመፍጠራቸው የሰው ልጅ ዝርያውን ለማጥፋት በእሳት እስ ሲጫወት ይኖራል። ዳቦ በተራብ ወገን መካከል የእሳት አሎሎ የሚወራወሩ ጥልቀል ምን ሁሉም ለሁሉ ቢያስብ፣ አንዱ የሌላውን መብትና ነገን እንደ ራሱ አድርጎ ቢመለ ከት ለጥላቻ፣ ለጠብና እምባገር ቦታና ጊዜ ሲኖራቸው ባልቻለ ነበር።

የሰው ልጆች ነር ፍቅርና መተላለብ፣ መረዳትና ሁሉን መከፋፈል ያለበት እንዲሆን፣ ለሱ ሲደረግበት የ ጊጋጭን እንደ ለሌላው እንዲያደርግለት የግብተግር ግድታና ኃላፊነት ያለባት ቤተ ክርስቲያን የሰላም ድምጹን አሰምታ ትመሃለች። ቤተ ክርስቲያን ሰላምን እርቅን፣ ፍቅርንና እን ድንትን ከግብተግር የተለየ ዓላማና ጥሪ የላትም። በግንባር ስለሆነ ሕይወት ከሥጋዊ አስተዳደር (መን ግሥት) የምትገኝው የግንባር ሰብን ሰላምና ደንበንት በሚመለከተው መሥመር ብቻ ነው። የጊዜያትን የጋራ-ቲካና የሥነ ጽሑፍ ሰዎች በውል ሊገነዘቡት ያልቻሉት ታላቅ ነጥብ ቢኖር ይህ ብቻ ነው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ርእሰ ብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ለጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ የልደት በዓል ለመላው ሕዝብ ክርስቲያን ባስተላለፉት ቃል በራኬ።

“ከእግዚአብሔር የተሰጠን የልጅነት ፀጋ ፍቅርን እንድናውቅ፣ የአውነትን መንገድ እንድንከ ተል፣ የዘላለም ሕይወትና የክብር ወራሾች እንድንሆን የጥፋትንና የጨለማን ሥራ ሁሉ አስወግዶ ሰላምን መሠረተ፣ ምን ጊዜም ቢሆን የእግዚአብሔር ሕገ-ትእዛዙ፣ ምክርና ቅዱስ ፈቃዱ ለፍጥረት ሰላምና ደንበንት ስለሆነ የሰላም ወንጌልን እንግር” ብለዋል።

እኛም በአዲሱ “ላሳነ ተዋሕዶ ዘርቶዶክስ” መጽሐታችን “ሰላም ከሁሉ ለሁሉ” በግለት የእርቅ፣ የሰላምና የብልጽግና ዘመን እንዲሆን መልካም ምኞታችንን እንገልጻለን።

ብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በዓል ልደት ያስተላለፉት ቃል ምእዳን

በስመ አብ ወወልድ መንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ አሚን ፤

የጠፋ በግ አዳምን ለመረገጥና ዓለምን ለማዳን በሥጋ የተገለጠው የእግዚአብሔር ልጅ የኢየሱስ ክርስቶስ ልጆች ልትሆኑ ለተመረጣችሁ ፤ በእግዚ

አብ ፍጥረት አስቀድሞ የነበረ ፤ በቃልነቱ ዓለ ምን የፈጠረ ፤ ሁሉ በርሱ የሆነ ፤ ከሆነው ሁሉ ያለርሱ ምንም ምን የሆነ የሌለ ቀዳማዊ ቃል (ቃል እግዚአብሔር ወልድ) ሥጋ ሆነ በኛም አደረ።

ዛሬ በዳዊት ከተማ በቤተ ልሔም የተወለደው ጌታ ለሰው ሁሉ የሚያበራ እውነተኛው የዓለም ብር ሃን ነው ። ነቢያት የተነበዩለት ሐቀርያት የመሠከ ፋለት ፤ ሊቃውንትና መምሕራን ያስተማሩለት እው ነተኛው የዓለም መድኃኒት ዛሬ ተወለደ ። በመወ ለጼ ብዙ ሰዎች ደስ ብሏቸዋል ።

የክርስቶስ ልደት በጋጢአት ጨለማ ተወርሶ የነ በረውን ዓለም ወደ ብርሃን ለማውጣት ፣ ፈርሶ የነ በረውን ድልድይ ለማደስ በእግዚአብሔርና በሰ ዎች መካል ተቋርጦ የቆየውን ግንኙነት ለመቀጠል ጠፍቶ የነበረውን ሰላም ለመመለስና የፍቅርን መሠ ረት ለማጥበቅ ስለሆነ መላው የክርስቲያን ገብረተ ሰብ በደስታና በምሥጋና ያከብረዋል ። ለተቀበሉ ትና በስሙ ላመነት የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ስለሰጣቸው የክርስቶስ ልደት ለክርስቲያኖች ሁሉ የዳግም ልደት ቀን ነው ። ሁላ ጎን በሃይማኖት በጥምቀት ከእግዚአብሔር ተወል ደናል ። የልጅነትን ክብር አግኝተናል ። የጋጢአት ሥርዓት ተስፋ መንግሥተ ሰማያት ተሰጥቶናል ።

የተወደዳችሁ ልጆቼ ፤

ለሁላችን ክርስቲያኖች የመዳን ቀን የሆነውን የክ ርስቶስን የልደት በዓል ስናከብር የተሰጠንን ሰላምና ያገኘንን የልጅነት ክብር እያሰብን ሊሆን ይገባል። እኛ የጋጢአትን መንገድ በመከተል ለሕገ-ና ለት እዛዙ ያልተገዛን ጠላቶቹ ስንሆን የእግዚአብሔር ልጆች እንሆን ዘንድ ክብር እንደሰጠን ፤ ምን ያህል እንደወደደንም እናስተውል ፤ እሱ ንጹሕ በባ ሕርዩ ቅዱስ በአንደበቱም ሐሰት የሌለበት እውነ ተኛ እንደሆነ በርሱ ያምኑ ሁሉ ንጹሐን ቅዱሳን መሆን ይገባችዋል ። በሥራው ፈጣሪውን የማይመ ስል ሁሉ ከእግዚአብሔር አልተወለደም ፤ እግዚአ ብሔርን አያየውም አያውቀውም ፤ አይወደውም ፤ እግ ዚአብሔር ጸድቆ ቅዱስ እንደሆነ ጽድቅን የሚሠራ ሁሉ እውነተኛ ነው ።

— ከእግዚአብሔር የተሰጠውን የልጅነት ጸጋ እንድ ንቀበል የጽድቅን መንገድ እንድንከተል የዘላለም ሕይወትና የክብር ወራሾችም እንድንሆን የእግዚአ

ብጹዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ቃል ምእዳን ለሰተላለፉ

አብሔር ለተወደዳችሁና በቅድስናው ለተጠራችሁ ኢትዮጵያውያን ወገኖቻችን ሁሉ የእግዚአብሔር ሰላምና ጸጋ ይብዛላችሁ «እንኳን ለብርሃን ልደቱ ሰሰ ሰላም አደረሳችሁ»

“እኅን ተወልዶ ለነ ወልድ ተውሀበ ለነ ሕፃን ተወለደልን ፤ ወንድ ልጅም ተሰጠን” (ኢሳ. ፱፡ ፮)

ይህ ቃል ዓለምን ለማዳን ይመጣ ዘንድ በእምነትና በተስፋ ይጠበቅ ለነበረው ለክርስቶስ የተነገረው ።

“እነሆ ድንግል በድንግልና ፀንሳ በድንግልና ትወ ልጻለች ስሙ አማኑኤል ይባላል ፤ አማኑኤል ማለ ትም እግዚአብሔር ከኛ ጋር ነው” ተብሎ የተነገ ረው ትንቢት ይፈጸም ዘንድ ዘመኑ በደረሰ ጊዜ እግ ዚአብሔር አንድና የሚወደውን ልጁን ወደ ዓለም ላከ እንደተጻፈውም ከገጽሕት ድንግል ማርያም ተወ ለደ ። ከሥጋዋ ሥጋ ከነፍሱ ነፍስ ነስቶ ሰው ሆነ ።

ብሔር የባሕርይ ልጅ ፣ በሥጋ ተገለጸ ፣ የጥልን ገድገዳ የጥፋትንና የጨለማን ሥራ ሁሉ አስወገዶ ሰላምን መሠረተ ።

ከእግዚአብሔር የተወለደ ከእግዚአብሔር የተማረ ጋጠላትን አይሠራም የእግዚአብሔር ልጅ ነውና ከእግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ አይበድልም በሕግ በትእዛዝ ተመርቶ በምክር በትምህርቱ ጸንቶ ይኖራልና ፣ በክርስቶስ ክርስቲያን የተባለና በጥምቀት ከእግዚአብሔር በመወለድ የልጅነትን ክብር ያገኘ ሁሉ ወንድሙን ይወዳል ። ወንድሙን የማይወድ ግን ከእግዚአብሔር የተወለደ የተማረ አይደለም ። በጥንት ስብከት የተነገረው ፣ በሐዲስ ኪዳን የተሰጠ አዲስ ትእዛዝ የርስ በርስ ፍቅር ነው ። የክርስቲያን መለያውና መታወቂያው ሰላም ነው ። የሚያየውን ወንድሙን የሚጠላ የማያየውን ረቂቅ አምላክ እወዳለሁ ሊል እንደማይቻለው ተጽፎአል ። የእግዚአብሔር ልጆችና የክፉ መንፈስ ተከታዮች ተለይተው የሚታወቁት በዚህ ነው ። ለወገኑ ሰላምና ፍቅር ያለው ሁሉ ከእግዚአብሔር መወለዱ ይታወቃል ።

ወገኖቻችን ፣ የሥጋና የነፍስ ነፃነት ወደምናገኝ በት ፣ የዓለም መድኃኒት ኢየሱስ ክርስቶስን ተከትለን የግይጠፋ ሕይወት ወራሾች ወደምንሆንበት ወደ ሐዲስ ኪዳን ወደ ወንጌል ተጠርተናል ። ከአርጌው ሥራችንና ከጨለማው ጉዞአችን እንመለስ ፣ ለእርሱና ለጋጠላት ከሚያስገዛ ክፉ ሥራችን ተለይተን በወንጌል እንኑር ። የሰላም ወንጌልን እንግግር ፣ በሥጋዊ ፈቃድ ተሰበን የነፍስ ነፃነት ለምናገኝበት ለወንጌል ምክንያት አንሻላት ። በፍጹም ፍቅር ሆነን በተፈጥሮ ከሚመስሉን ወንድሞቻችን ጋር ሁሉ በሰላም እንኑር ። «ወንድምህን እንደራስህ አድርገህ ወደድ» የሚለው አንዱ ሕግ ሕግ ጋቱን ሁሉ ይፈጽማልና ። በነፍሳችን ፈቃድ ለመኖር እንትጋ ፣ ለሥጋችን ፈቃድ አንቸነፍ ፣ የፈቃዳችን ገዥዎች እንጂ ተገዥዎች አንሁን ። ነፍስ ልትሠራ የማትወደውን ሥጋ ለሠራ ይወዳል ። ነፍስም ሥጋ ለሠራው የማይወደውን ልትሠራ ትሻለች ፣ እነዚህ የነፍስና የሥጋ ፈቃዳት እየተሳሳቡ በሰው ሕይወት ውስጥ ትልቅ ችግር ይፈጥራሉ ።

ስለዚህም የምንወደውን ትተን የማንወደውን እንደንሠራ ያስገድዱናል ። በጎ መሥራት ፣ እውነት መኖሪያ ፣ ሰላምን የመሻትና ፍቅርን የመከተል ዕውቀትና ፍላጎት በልቡናችን መኖሩ እየታወቀን የምንወደውን ትተን የማንወደውን ወደ መሥራት እናዘነብላለን ።

እውነተኛ የክርስቶስ ተከታይ ክርስቲያን ለመሆን በሚወደድ መልካም ሥራ ሰው ስንገለግለኩበት ግገልገል ያስፈልጋል ። የነፍስ ፈቃድ ደስታ ፣ ልጅነት ፣ አንድነት ፣ ትዕግሥት ፣ በጎነት ፣ መረዳዳት ፣ ሃይማኖት ፣ ቅንነት ፣ ንጽሕና ነው ። ከእግዚአብሔር መወለድ የልጅነትን ክብር ግገገት የሚቻለው በነዚህ ሙሉ ሙሉ ላይ በመንገድ ብቻ ነው ። ከዚህ የሚበልጥ ይህ ሕግ የልጅ ። በመንፈስ ከእግዚአብሔር ለመወለድ ሰውነትን ለጽድቅና ለሰላም ከማይሰግግ የጋጠላት ሥራ ግራቅ ያስፈልጋል ።

ሕጉን በግናረሰና ትእዛዙን ባለመፈጸም ለበደል ነው ለኛ ለሰው ልጆች ራሱን ካላ አድርጎ ለመስጠት በሥጋ መገለጡን በምናስብበት ጊዜ የክርስቶስ ልደት ውስጣችንን የምንመረምርበትና በደላችንን የምንመለከትበት የጽድቅ መስተዋት መሆኑን እንገነዘባለን ። በዓለማችን ሲወዱት የመውደድ ብድር የሚመልስ እንጂ ሲጠሉት የሚወድ የልጅ ። በክርስቶስ የተሰጠው ትምህርትና መመሪያ ገን የሚወዱንን ብቻ ሳይሆን የሚጠሉንንም በመውደድ ወደፍቅር እንድንመለስ ነው ። በሌላው ያለውን ጉድና አጥርተን ግየትና መፍረድ የምንችለው በክርስቶስ የጽድቅ መስተዋት አስቀድመን ራሳችንን ግየትና መመለከት ስንበቃ ነው ። በሌላው ዘንድ ሰላም እንዳለና እንደሌለ መናገርም ግስተግርም የሚቻለው በውስጣችን ሰላም መኖሩን መርምረን ስናረጋግጥ ብቻ ነው ። የእግዚአብሔር ሕጉ ትእዛዙ ፣ ምክሩ ጥበቡ ፣ ቅዱስ ፈቃዱና ትምህርቱ ሁሉ ለፍጥረት ሰላምና ደኅንነት ነው ። በልደቱ የመሠረተውም ሰላምን ነው ።

በጌታ ልደት በቤተ ልሔም አካባቢ የነበሩ እረኞች ከሰማያውያን መላእክት ጋር ሲዘምሩ ያደሩት በሰውና በእግዚአብሔር ፣ በምድራውያንና ሰማያውያን ፣ በሥጋውያንና መንፈሳውያን መካከል ስለተገኘው እርቅና ሰላም ፣ በዙሪያቸው ሲያበራ ስለታየው የእግዚአብሔር ክብር ነው ።

ስለሆነም በክርስቶስ ልደት የተመሠረተውን እርቅና ሰላም በተግባር የምንገልጽበት በክርስቶስ የተገኘውን ሰላም ለሁሉ የምንሰብክበት ጊዜው አሁን ነው ።

በዐሉን የሰላምና የጌታ በዐል ያደርግለን ።

“ሰላም በምድር”

“ክብር ለእግዚአብሔር በሰማያት ይሁን በምድርም ሰላም ለሰው ልጆችም በጎ ፈቃድ”
ይህ የሰላም ዐዋጅ መድኃኒት ዓለም ክርስቶስ በተወለደበት ዕለት የተነገረ ነው ። በሰዎች አንድነት ሳይሆን በሰማይ የሚላኩት ሠራዊት የተነገረ የሰላም ዐዋጅ ነው ። ከሌሎች መካከል ሰላም አልነበረምና ስለ ሰላም ሊኖር የሚችል ግንኙ ሰው አልተገኘም ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተ ልሔም እንደተወለደ

በዚህም የተነሳ የሰላምን ዐዋጅ ለሰው ልጆች ይኖገሩ ዘንድ መላእክት ከሰማይ ወደ ምድር ተላኩ ። አምላክ በምድር ላይ ከቅድስት ድንግል ማርያም ሲወለድ መላእክት በምድር ላይ “ክብር ለእግዚአብሔር በሰማያት ይሁን” እያሉ ሲዘምሩና ሰላምን ለሰው ልጆች ሲያበሥሩ ምድር ሰማይ ሆነች ። ክብርና ሰላም በሰማይ እንደሆኑ በምድር ሆኑ ፣ የእግዚአብሔር በጎ ፈቃድ በሰማይ እንደሆኑ እንዲሁም በምድር ሆኑ ። በእግዚአብሔርና በሰዎች ፣ በመላእክትና በሰዎች እንደዚሁም በሰዎች መካከል ሰላም በመጥፋቱ ሰዎች ከእግዚአብሔር ተለይተው ነበር ። እግዚአብሔርም ከሰዎች በረድኤት ርቆ ነበር ። መላእክትም ሰዎችን ለማገልገል አልቻሉም ነበር ። ነገር ግን የሰላም አምላክ ኢየሱስ ክርስቶስ ሰው ሆኖ በተወለደ ጊዜ እግዚአብሔር ሰዎችን ታረቀ የሰው ልጆችም ከእግዚአብሔር ይቅርታን አገኙ ፣ መላእክትና ሰዎች በአንድነት እግዚአብሔርን አመሰገኑ ። በጋጠላት ጨለማ ውስጥ ይኖር ለነበረው ሕዝብ እውነተኛው የዓለም ብርሃን ሲገለጥ ሁከትና ሽብር ።

ድንጋጠና ፍርሃት በሰፈነበት ፣ የሰይጣን አገዛዝ ቀንበር ከብዶ በነበረበት ዘመን እውነተኛው የገነነት ጌታ የሰላም ንጉሥ ክርስቶስ ሲወለድ ሰላም በምድር ተብሎ ታወቀ ። መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደበት ዕለት ከላይ ከአርያም የታወጀውም ሰላም ለዚች ሆንፍርባት ምድር ማስፈለጉ ታወቀ ። እግዚአብሔር ምድርን ሲፈጥራት ወተትና ማር እንድታፈስ ነበር ። የሰው ልጆችም የተፈጠሩ የዚሁ በረከት ተጠቃሚዎች እንዲሆኑ ነበር ግን ሰዎች የሰላምን ጠቃሚታ በውል ባለመገንዘባቸው ዓለም የጦርነትና የአምባገነን ግጭት ለመሆን የተቃረኑት ትመስላለች ። የሰማይ መላእክት ሰላምን የተመኙላት ይህች ዓለም ከክብር ከፍርሃትና ከድንጋጠ ነፃ እንድትሆን ከደም እንድትጠራ ሰዎች ሁሉ እንደ መላእክት ከመላእክት ጋር “ሰላም በምድር” ሰላም በዓለም በማለት ደምናቸውን ማስማት ስለ ሰላም እጆቻቸውን ወደ እግዚአብሔር ለጸሎት ማንሳት ይኖር ባቸዋል ። የዓለማችንን ማብራሪ ሕይወት ከሚያደርገሱት ምክንያቶች አንዱ የሰላም መታወቅ መሆኑን ገልጽንው ሰላም ያላቸው ሕዝቦች የተረጋጋ ሕይወትና ብልጽግና የተመቻቸ ዕድል ይኖራቸዋል ሰላም የዕድገትና የብልጽግና ለሰው ልጆችም የኑሮ መሻሻል መሠረት ነውና ። ሰላም ሲባል የጦር መሣሪያ መቀነስና የጦርነቶች መቆም ብቻ አይደለም ። ጦርነትን የሚጋብዘው ጥላቻ ከሰዎች መካከል መወገድ አለበት ። ፍቅር አንድነትም እንዲኖር ያስፈልጋል ። ሰላም የሚያስገኛቸው መልካም ነገሮችን ሁሉ ሰዎች ሲያገኙ ሰላም በሰዎች መካከል ሊኖር ይችላል ። እውነተኛና ትክክለኛ እኩልነት ሲኖር የሰው ልጆችም መብት ሲጠበቅ ሚዛናዊ ፍትሕ ሲሰጥ በሰው ልጆች መካከል ሰላም ይመሠረታል ። ሆኖም ሰላም ሊገኝ የሚችለው ከእግዚአብሔር ነው ። እግዚአብሔር የሰላም አምላክ ነውና ። በመሆኑም ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር አንድነት ሲኖራቸው ሰላምን ያገኛሉ ። ከእግዚአብሔር ጋር ሲታረቁ እርስ በርሳቸው ይታረቃሉ ። ክርስቶስ በተወለደበት ዕለት በመላእክት የታወጀው ሰላም ሊገኝ የሚችለው ሰው ሆኖ በተወለደው በጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በግመን ነው ። “ወደ ወገኖቹ መጣ ወገኖቹም አልተቀበሉትም ለተቀበሉት ግን የእግዚአብሔር ልጆች እንዲባሉ ሥልጣን ሰጣቸው” እንደተባለ ክርስቶስን የሚቀበሉ ሁሉ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸው ። የእግዚአብሔር ልጆች የሰላም ልጆች ናቸው “ሰላምን የሚያደርጉ ብዑዓን ናቸው የእግዚአብሔር ልጆች ይባላሉና” ። መጋቢት ብሉይ ሠደድ ሥላሴ ዮሐንስ

እንደገና መወለድ

«ዳግመኛ ያልተወለደ የእግዚአብሔርን ግን ሥነ ስላሳትም (መንግሥተ ሰግደን አይወርስም) የሐ : ፫ : ፭)

ይህ ቃል የጌታችን የአምላካችን የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቃል ነው ።

እንደገና ወይም ዳግመኛ መወለድ የግላው ቃል ለኒቆ ዲሞስ የ ጊገልጻው የሥጋ ልደትን ሳይሆን ከአብራህ መንፈስ ቅዱስ ከግላጽን የርዳናስ መወለድን ነው ።

ጌታችን በዚህ ለኒቆዲሞስ በእስተግረው ትምህርቱ ከመንፈስ ቅዱስ መወለድ የሚቻለው በግዮ ገቦ ኢየሱስ በመጠመቅ እንደሆነና ከእግዚአብሔር በጥምቀት ያልተወለደም የእግዚአብሔርን ግን ሥነ ስላሳትን መውረስ ግዮት እንዳግደታለው ገልጾ ልናል ። በሌላም ቦታ «የመን የተጠመቀ ይድናል ያላመነ ያልተጠመቀ ግን ይፈረድበታል» ብሏል (ማር ፲፮ : ፲፮) ።

ዳግመኛ ያልተወለደ የእግዚአብሔርን ግን ግሥት አይወርስም የ ጊገልጻው ከዚህ ቃል ጋር ተመሳሳይ ነው ። ምክንያቱም ዳግመኛ መወለድ መጠመቅና ከእግዚአብሔር መወለድ እንደሆኑ ያላመነ ያልተጠመቀ ከእግዚአብሔር ያልተወለደ ነውና እንደግደድንና ከአልጻነም መንግሥተ ሰግደትን ለመውረስ እንደማይችል ስለተነገረ ነው ።

ይህ ከእግዚአብሔር የመወለድ ዕድል የተገኘውም በሃይማኖት ነው ። ክርስቶስን አምላክ ወልደ አምላክ ነው ብሎ በሃይማኖት ያልተቀበለ ከእግዚአብሔር መወለድ አይችልም ። ይህ ጸጋ የተሰጠ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን አምላክ ወልደ አምላክ ብሎ ለአመናና በሃይማኖት ለተቀበለ ነው ። ስለዚህ ነው መንግሥቱም የሐንስ «ሰውን በአርአያችን እንደምሳሌያችን እንፍጠር ብሎ ወደ ፈጠራችው ወገኖቹ ወደ አዳም ልጆች ፣ የበኩር ልጆቹ ናችሁ ወደ አላቸው ወደ እሥራኤል መጣ ። እነሱ ግን አልተቀበሉትም ማለት አላመኑበትም ላመኑበት ግን በስሙ ያመኑ የእግዚአብሔር ልጆች ይባሉ ዘንድ ልጅነትን ሰጣቸው በዚህ መንፈሳዊ ልደታቸው ከሥጋዊ ከደማዊ ግብር ወንድና ሴት ተዋደው ከሚሠሩት ሥራም ያልተገኙ ናቸው በመንፈስ ቅዱስ ከእግዚአብሔር ተወልደዋል እንጅ» ብሎ የጻፈው (የሐ ፩ : ፲፩-፲፫)

በጌታችን በመድኃኒታችን ትምህርት መሠረት ሁለተኛ መወለድ ግልት እንደገና ወደ እናት ግዛጽን ተመልሶ በሥጋዊና በሚማዊ ፈቃድ መወለድ ሳይሆን ከእግዚአብሔር ርቂቅ ልደት የነፍስ ልደት መወለድ መሆኑ ታውቋል ።

ከእግዚአብሔር የመወለድም ጸጋ የሚገኘው በጥምቀት መሆኑ ተረጋግጦአል ። ይህ ከሆነ ጥምቀት ምንድነው? እንዴት ተመሠረተ? ጥምቀት እንዴት ተያይዞ መጣ? የጥምቀት ዓይነቱ ስንት ነው? የሚሉትን ጥያቄዎች ስመመለስ ወደ መሠረቱ ተመልሰን እንመልከት ።

ጥምቀት ለሎቹን ምሥጢራት ለመሳተፍ የቤተ ክርስቲያን አባል ለመሆን የመጀመሪያው መግቢያ ጭር ነው ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በእድ የሐንስ ሲጠመቅ

በጥምቀት ክርስትና የምንጠመቀው ጥምቀት የተመሠረተው በጌታችን በመድኃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ነው ።

ክርስቶስ ጥምቀት ክርስትናን ከመመሥረቱ በፊት በብሉይ ኪዳን የአይሁድ ጥምቀት ፣ የሐንስ ጥምቀት በመባል የሚታወቁ ሁለት ዓይነት ጥምቀቶች ነበሩ የአይሁድ ጥምቀት የማንጸት ጥምቀት ሲባል የሐንስ ጥምቀት ግን የንሥሐ ጥምቀት ተብሎ ይጠራል ።

የአይሁድ ጥምቀት ዓላማ ጣኦት አምላኪ የሆነውን የአሕዛብ ወገን አስተምረውና አሳምነው ወደ እርሱ ሃይማኖት ሲመለሱ ከርሱስት ከጣኦት ለማንጸት ከግዝረት ጋር ያደርጉት የነበረ ጥምቀት ነው ። (ማቴ ፳፫ : ፲፭)

ለምሳሌ በቃና ከገለል ሠርግ ውሀ የተሞላባቸው ስድስት ጋኖች አይሁድ ያጠምቁባቸው የነበሩ ጋኖች እንደሆኑ ተጽፎዋል (የሐ ፪-፮) የሐንስ ጥምቀት

ዓላማ ደግሞ በትዕቢት በከህይደት በአምልኮተ ጣኦት የወለደው የሰው ልጅ ልቡና በአምልኮተ እግዚአብሔር በሃይማኖት በቅን ልቡና በትሑት ሰብእና ተመልሶ ክርስቶስን ለመቀበል እንዲችል ለንቢሐ የሚያዘጋጅ ነበር ። (ማቴ ፫ : ፩-፲፪)

የጌታችን የመድኃኒታችን ጥምቀት ግን ከሁለቱም የተለየ ኃይላትን የሚያስተሠርደ ከእግዚአብሔር ፣ የመወለድን ጸጋ የሚያስገኝ የልጅ ነት ጥምቀት ነው ።

ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በተወለደ በ፴ ዓመቱ በየርዳናስ ወንዝ በየሐንስ እጅ ተጠምቆ ጥምቀትን መሠረተ ።

ጌታችን የጥምቀት በንል አካባቢ የከህናቱ ገጣጊ

ስለ መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ጥምቀት ቀደም ብሎ በምሳሌና በትንቢት በብሉይ ኪዳን ተነግሮዋል ።

ለምሳሌ በየርዳናስ ስለመጠመቁ የተነገረውን ትንቢት ቀጥሎ እንመልከት ።

፩ኛ/ «ባሕር አየች ሸሸችም የርዳናስም ወደ ጳላው ተመልሶ ተራሮች እንደ ኮርማዎች ኮረብቶችም እንደ ጠባቶች ዘለሉ ። አንቺ ባሕር የሸሸች አንተስ የርዳናስ ወደጳላህ የትመለስህ ምን ሆናችኋል? እናንተስ ተራሮች እንደ ኮርማዎች ኮረብቶችስ እንደ ጠባቶች ለምን ዘለላችሁ? ከ ያዕቆብ አምላክ ፊት መዝ (፳፻፲፫ : ፫-፮)

፪ኛ/ «አቤቱ ውሆች አይሁ ውሆችም አይተውሀ ፈሩ ጥልቆች ተነዋጡ ። ውሆችም ሮሁ» መዝ (፳፮ : ፲፮)

፫ኛ/ «የእግዚአብሔር ቃል በውሆች ላይ ነው የክብር አምላክ አንጉድጉድ እግዚአብሔር በብዙ ውሆች ላይ ነው» (መዝ ፳፭ : ፫)

በዚህ የትንቢት ቃል መሠረት «ባሕር አየች ሸሸችም ሮሁ» ውሆች አይተውሀ ፈሩ» እንደ ተባለው የያዕቆብ አምላክ ጌታችን መድኃኒታችን ኢየሱስ

ክርስቶስ ለመጠመቅ ወደ የርዳናስ ወንዝ ሲገባ ከታች ያለው ባሕር ሸሸቶ ወደፊቱ ሲርጥ ከላይ ያለው ፈሳሽ ወደጳላው ተመልሷል ። ይህንንም አርክ ደንግል የተባለው የሀገራችን ሊቅና ደራሲ አርክ በተባለው ደርሰቱ «ሰላም ለግዮ የርዳናስ የሐንስዘላተቦ ፣ ግራሪትጌልኮ ፣ አጥቦ ፣ ሰባ መጽአ ቃል እምሳይ ለተናባድ ፣ ነድ ለግዮ ባሕር ከሰባ ፣ ግዮ ገባ የሐውር ጳጳሪ ብሎ ገልጾታል የዚህም ዐርክ ትርጉም መንፈስ ቅዱስ እንደ አመለከተው የሐንስ ልደቱ ጌታችን ውሀ ሰላምታ ይገባዋል ። ቃል (ወልድ) ለመንግሥቱ ከሰማይ በመጣ ጊዜ ነድ (አሳተ መልኩት) የዓሕሩን ውሀ ከበበው ውሃም የሚሔድበት አጣ ጨነቀው» ማለት ነው ።

«የእግዚአብሔር ቃል በውሆች ላይ ነው» የሚለውም የአብ የወልድ የመንፈስ ቅዱስ ቃላቸው የሆነው ወልድ በየርዳናስ ወንዝ መጠመቁን ያሳያል ። ነቢዩ በትንቢታዊ ቃሉ «የእግዚአብሔር ቃል ያለውን በተከታዩ መስመር» እግዚአብሔር በብዙ ውሆች ላይ ነው ይማላት እግዚአብሔር ብሎ ጠርቶታል በዚህም አነጋገር የተጠመቀው ወልድ እግዚአብሔር መሆኑን አስተምሮዋል ። (የሐ ፩ : ፩-፪፣፲፩ ። መዝ : ፴፪ : ፮)

ከዚህም በላይ የተገለጠው ስለጌታ ጥምቀት በትንቢት ከተነገረው ጥቂቱ ሲሆን ምሳሌው ደግሞ እንደ ጊከተለው ነው ።

፩ኛ/ የርዳናስ ከላይ ምንጭ አንድ ነው ዝቅብሎ በደሰት ይከፈላል ከታች ወርዶ እንደገና ይገናኛል ። የርዳናስ ከላይ ምንጭ አንድ መሆኑ የሰው ሁሉ ምንጭ አንድ አዳም መሆኑን ያሳያል (ዘፍ ፪ : ፳፩-፳፫ ዝቅብሎ በደሰት መከላከል እሥራኤል በግዝረት አሕዛብ በቁልሬት እንዲሁም እሥራኤል በአምልኮተ እግዚአብሔር አሕዛብ በአምልኮተ ጣኦት መለያየታቸውን ያመለክታል (የሐ ፱ : ፱ ዘዳ ፳፫ : ፲፭ ። ዘፍ ፲፮ ፳፫-፳፮ ። ዘዳ ፯ : ፩-፳ ። ከታች ወርዶ መገናኘቱ ሕዝብና አሕዛብ በክርስቶስ በጥምቀት አንድ መሆናቸውን ይተረጎማል (የሐ . ሥ ፱ : ፴፪ ። ኤ.፬ ፱ : ፱-፯ ።)

አብርሃም አራቱን ነገሥተ ኮሎይጉመርን ድል ነሥቶ የርዳናስን ተሻግሮ ሲሔድ መልኩ ጸደቅ ኅብስተ አኩቲት ጸዋቦ በረከት ይዞ ተቀብሎታል ። አብርሃም የምእመናን ፣ የርዳናስ የጥምቀት ፣ መልኩ ጸደቅ የቀሳውስት ፣ ኅብስተ አኩቲት ጸዋቦ በረከት የሥጋው የደሙ ምሳሌ ነው ። (ዘፍ ፲፬ : ፲፬-፳ ። መዝ ፶፱ : ፱ ። ዕብ : ፯ : ፩-፲ ።)

፫ኛ/ ንዕማን ኢየሱስ በየርዳናስ ተጠምቆው ከደጃዎቹ ድነዋል ። ፪ : ነገ ፭-፩-፲፱ ። ሱቃ ፩-፩፮ ። ኢዮ : ፱ : ፳፫-፴፪ ። ፵፪ : ፲ ። ኢዮ : ነገ : ንዕማን የአዳምና የልጆቹ ፣ ደጃ የመርገመ ሥጋ የመርገመ ነፍስ የርዳናስ የጥምቀት ምሳሌ ነው ።

የመጀመሪያው ተአምር

በጥላይኛ ማንኛውም ሰዓት ለሰዓት የምንመለከተው በሌሎች ክርስቶስ የተፈጸመውን የመጀመሪያ ተአምር ነው።

ቅድመ ልደት ክርስቶስ በነበሩ ነቢያት ብዙ እስከ ድረት ተአምራት ተደርገዋል። በሙሴ ጊዜ በፈርዖን የጭካኔ አገዛዝ ሲገኝት፤ በዋይታና በዕንባ ወደፊ ጣሪው ሲያመለከት የነበረውን ሕዝብ ከባርነት ቀንበር ለማላቀቅ በምድረ ግብጽ ከተፈጸመው የቅጣትና የምሕረት የጋይል ተአምራት ሌላ ታላቁ ተደባህር ከሁለት ተከፍሎ ሕዝብ እግዚአብሔር በደረቅ ምድር ተሻግሮአል። ፈጣሪው የጊዜውን ሕዝብ በተዛው ለመቀል በክንዳ ሰማምኖ የተከታተለው ፈርዖን ግን ከነሠራዊቱ ሰጥቦታል። በምድረ በዳው ጉዞ የመንገደኛውን ሕዝብ ችግር የሚያስወግዱና ክፍላንት ጋር የተያያዙ ተአምራት ተደርገዋል፤ መና ከደመና ወርዶአል፤ ውሀ ከምንጭ ፈለጋል፤ መራራ የነበሩ የወንዝ ፈሳሾችም እየጣረጡ ለመጠጥ አገልግሎት ወለዋል።

የቃና ዘገለለው የኢየሱስ ክርስቶስ የመጀመሪያ ተአምርም የሰዎችን ችግር ሐፍረትና ጭንቀት ከማቃለል ጋር የተያያዘ ታሪክ አለው። መድኃኒት ዓለም ኢየሱስ ክርስቶስ በጥበብ ማሰብ ሕይወት ውስጥ በሚገኝት ውሀውን ወደወይን ለውጦ በሰርገው ስት ደርሶ የነበረውን ሐፍረትና ጭንቀት እስከ ወገዶአል።

ጊዜው ከፍርዳና ጥምቀትና የዓርባ ቀን የጸም ተጋድሎ በኋላ ጌታ ወደሕዝብ መውጣት ጀምሮ በናዝሬት ገሊላ በገባበት ሦስተኛ ቀን፤ በታው የገሊላ ክፍል በምትሆን በቃና መንደር ነው። የሰው ውን ልጆች ጭንቀትና ነዘን ወደ ደስታ ለመለወጥ ከጨለማ ወደ ብርሃን፤ ከሞት ወደ ሕይወት ለማሸጋገር በዓለም ላይ የተገለጠው ታሪክን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ወደ ሕዝብ መገልገል በጀመረበት ጊዜ የተገኘውና የመጀመሪያውን ተአምር ያደረገው በሠርግቤት ነው።

የጌታ መምጣት ከነዮሐንስ መጥምቅ የተለየ ነው የሐንስ የጌታን መንገድ ለመጥረግና ለማስተካከል ከበረሃ ወደ ሕዝብ በተገለጠ ጊዜ ሲሰላና ሲጠጣ አልታየም። በዚህም የማያሰባ የማያሰጠጣ ችግር አለበት ተብሎ ታምቶአል። በጥበብ ሰዓት ውስጥ በገባበት የኑሮ ደረጃ ከሚታዩትና የተዋረደ ግምት ከሚሰጣቸው ወገኖች ጋር በላ ጠጣ የሚለው ሐሚት ባይቀርለትም ወልደ እግዚአብሔር ኢየሱስ ክርስቶስ ሊፈለገውና ሊያድነው ከመጣለት ሕዝብ ጋር እየበላ እየጠጣ ነው ሕይወትን ተቀርጦጠው። በዓለም ላይ የሰውን ባህርይ ከመሸከም የሚከብድ ነገር የለም። በቤሉ ቤጠጡ በደለኛ ቢጸሙ ቢጸልዩ ሕመምተኛ ሙሾ ቢያወርዱለት የማያለቅስ፤ ቢያቀን

ቅኑለት የግደዳና፤ ለረዳት ለተረጎሙት የሚረቅ የሰው ባሕርይ፤ ዑሉን መሸከም የሚችለው ጌታ ግን የጥበብ ሰዓትን ባህላዊና ግንባራዊ ሕይወት በውስጡ በሚገኝት ጭንቀት ላይ ሲሆን፤ በሂደቱ ያጋጠመውን ችግር በግንባራ፤ ገዘን ወደ ደስታ በመለወጥ በገባረ ተአምር ባርታል። ከብርና ሞገስ አጎናጽርታል። ጭንቀት ችግር በደረሰበት ቦታ የእግዚአብሔር ታዳጊነትና ከብር እንደዚህ ፈጥኖ ሲገለጥ ምን ደስ ያላል፤ የቃናው ሠርግ ቤት ውሀ ወደወይን ተጨው አስደናቂ ተአምር የታየበት ብቻ ሳይሆን፤ ከጥበብ ሰዓት ምንጭ የሆነ ነው የሕጋዊ ጋብቻ ከክርስቶስ ምንጭ የተረጎጠበት ነው።

በሠርገው የቅድስት ድንገል ግርምና የሐዋርያት በክብር እንግድነት ታደግ ማገኘት ለጋብቻ ሞገስ የሚሰጥ ሌላው ዐቢይ መልእክት ያለበት ቁም ነገር ነው።

ቤተ ክርስቲያን በተፈቀደው ሕገ የተከለሰን ጋብቻ በግልጽና በጥሩ የታሰረው ጌታን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በሚገኝበት የጸሎት ሥነ ሥርዓት መለያየት የማይኖርበትን ቃል ኪዳን በይፋ ለማጽናት ነው። ከዚህ ታሪክ ለማሳት የሚገባ ብዙ ምሥጢር አለ። የቤተሰብና ገብረተሰብ መገኛ የሆነው ጋብቻ በጌታ ቡራኬ መሠረቱ የጸና ቃል ኪዳን የጠበቀ መሆን ይኖርበታል። የጋብቻው ጸሎት ሰማያዊውን የበረከት ጌታ ወደሠርገው ወደ ሰው ልጆች ማሰብ ሕይወት የሚጋብዝ መልእክተኛ ነው።

እንደየቤቱና የኑሮ ደረጃው አቅም በፈቀደ መጠን ቤት ሙሉ መደገስ፤ ወይንና ፍራጻ አዘጋጅቶ ወደገደ ዘመድን ማስተናገድ፤ ለሙሾችና ሚዚዎች እስከ ሳምንት የሚበቃ ድግስ ማዘጋጀት በሀገራችንም እስከ ቅርብ ጊዜ የተለመደ ሆኖ ቆይቶአል። ኮከቱልና ራሴጥሽን ሳይመጡና ሳይለመዱ፤ የቃናው ሠርግ ቤት ሙሉ የተደገሙበት ነበር። ግን የታደሙው እንግዳ ሳይሸኝ ወይን አለቀ፤ ባለቤቱ ደንጋጤ ላይ፤ ተጋባጥ ሐፍረት ላይ ወደቀ። ጋንን በርሜልን በማጫል ወይም በመሸታ ግዥ ለመሸፈን የሚገደረደሩበት አማራጭ አልነበረም። ይህ ዓይነቱ ችግር በቂና የተሟላ ሕይወት (ኑሮ አለን) ብለው የችግር ወሬ ሊሰማባቸው በማይፈልጉ ወገኖች አካባቢ ቢዎችም እንደዚህ ባልታሰበና ባልተሰጠረ ጊዜ የሚደርስ መሆኑን ያስገነዝባል። ሁሉ ስጦታ ያለው የአምላክ ርዳታ የሚፈለገው ያን ጊዜ መሆኑን ያሳያል።

ርሳርሳተ ገሊና ድንገል ግርምና የማግለጽ ሥራውን የጀመረችው በዚያ የሐፍረት ደመና በዛረበት የሠርግ ዳስ (ድንኳን) ውስጥ ነበር። «... ወይናቸው አልቆባቸዋል» የሚለውን አቤቱታ ለልጅዋ ኢየሱስ ክርስቶስ አቀረበች፤ ፀሐርጉ ባለቤቶች ችግር ውስጥ የጌታ ረድኤት እንደደርሰ አሳስበች።

— የወዳጆቻችንና ወገኖቻችንን ችግር መካረል፤ በራሳችንም የሌላው የጭንቀት ጊዜ ወደ እግዚአብሔር በጸሎት የመግጸንን ጥበብና ግዴታ ያስተምራል።

ለድንገል እመቤት የተሰጠው ምላሽ ቀጥተኛ አልነበረም። የቀጣ አነጋገር በሚመስል ቃል «አንቺ ሴት ካንቺ ጋር ምን አለኝ!» የሚል ነው።

፩— በፍጡር ገሊና ከመታሰብና ከመነገሩ አስቀድሞ ያለውን አሳብ የሚያውቅ፤

፪— ሳይለምትና ሳይጠቀሙት ፍጡር ሁሉ በተፈጥሮ የሚያሻውን አውቆ የሚሰጥ እንጂ ሌላ ጋይል አሳስቦ ሊያሰራው የማይችል በአምላክ ነቱ አገብሮ — ግብግብ የሌለበት መሆኑን የሚያስተምር ነው። ምን ጊዜም ቢሆን ወደፈጣሪ በምናቀርበው ጸሎትና ልመና የተፈጥሮ ደረጃችንና የፍጡር አቅጣጫን በመረዳት «ወይ ከን ፈቃድ ከ - ፈቃድ ሆኖ» ብሎት የሰን ፈቃድ መጠየቅና መጠበቅ እንጂ የኛ ፈቃድ ይሁን ብለን ማስገደድ እንደማንችል ያስተምራል።

ቀጥሎ የተሠነዘረው ጋይል ቃል «ጊዜዬ ገና አልደረሰም» የሚል ነው። ምን ጊዜም እግዚአብሔር ሥራውን የሚሠራበት ጊዜ የተወሰነ ነው። በሰዎች ገሊና የሚመረመርና የሚታወቅ አይደለም። ይህ አበባል ግን በአንድ ገጽ «ተአምራት የማይርግ በት ገና ነው» ማለትን ሲያመለክት በሌላ በኩል በወቅቱ ስለሚፈጸመው ተአምራት የሚያጠጩ ምክንያትና የሚጠራጠር (ሰው) እንዳይኖር ይወይን ጭልጥ (ምጥጥ) ብሎ ማለቅ በሁሉም ዘንድ እስከ ሚረጋገጥ መሆኑን ያመለክታል።

«አንቺ ሴት - -» የሚለውም አነጋገር «ውሀውን ጠጅ አድርገላቸው» ስትይኝ «አይሆንም» አልሽ ዘንድ ካንቺ ጋር ምን ዑብ አለኝ? በሠርግ ቤት የተገኘ ሁለት ይሽን የመሰለውን ተአምር ላላደርግ ነውን? ተብሎ ይተረጎማል።

«አንቺ ሴት» የሚለውም አነጋገር ብቻውን የቀጣ የማራቅ ወይም የተገላጸና የማሳፈር አመለካከት

ከት ያለበት ሳይሆን፤ በአይሁድ ጥበብ ጥላቻ ለመደ የአክብሮትና በኛም ሀገር እመኖቱ፤ እመቤት ሆይ፤ በሚል የአክብሮት አጠራር እንደሚታወቀው ያለ ሆኖ ጌታችን የተጠቀመው የማገባረሰብን ባህላዊ አነጋገር ዘይቤ ነው። ይህንንም በግጥ ፡፡ ፲፭-፳፩ ፤ የሐፍ-፳፩ ፤ ፲፱-፳፩ ፤ ፳ ፡፲፩ / ይመለከታል

ቅድስት ልጅዋ ለልመና ምላሽ እንደማይነጋጋት በማወቅ፤ ተአምራቱን በማመን ያቀረበችው ጥያቄ ስለሆነ አያይዞ «የሚያዛችሁን ሁሉ አድርጉ» በማለት ለሠርጉ ባለቤትና አስተናባሪዎች ላስተላለፈችው መልእክት የተከተለው መልስ «ጋናቸን እስከላፋቸው ድረስ ውሀ ምሉአቸው» የሚል ነበር። ይህም ከእመቤታችን ለቀረበው ልመናና ምልጃ ምንም ማስተላለፍ ነቀፈታ ሳይኖር ተቀባይነት አግኝቶ መፈጸሙን ያመለክታል። የጌታ ጸጋና ቃል ኪዳን ሰንኳን በማሕጸድ ለተሸከመችው ገጽጸት ቅድስት ድንገል እናቱ በተለያየ ተልእኮ ላገለገሉትና በውነት ለተከተሉት ሁሉ የተረፈ ነው። ማቴ-፲ ፡ ፱ - ፵፪

ስድስቱ የወይን ጋናችን በጥንቃቄ ከተመሉና ከተሠራሩ በኋላ ውሀው በተአምር ተለውጦ ባለው ርገ አዘጋጅቶት ከነበረው የበለጠ ጣዕምና ቃና ያለው ወይን ጠጅ ሆነ። ባለቤቱ፤ ቤተሰቡና ወዳጅ ዘመዱ ሁሉ ተደስተው ተጋባጥዎ የወይኑ ጣዕምና ቃና መጣፈጥ መጀመሪያ ከነበረው የበለጠና የተወደደ መሆኑን «ብዙ ሰው በድግሡ አስቀድሞ መልካሙን ያቀርባል፤ ከጠገቡ በኋላ ግን ቢጠጡ ይጠጡት ባይጠጡት ይተውት ብሎ መናኛውን ያቀርባል አንተ ግን ቀለል ያለውን አስቀድሞ በመጨረሻም የተሻለውን አቀረብህ፤» በማለት እየቀመሱ በአድናቆትና ምሥጋና ገልጸውታል።

ይህ የመጀመሪያ ተአምር በድግሡ የተካፈለውን ሁሉ ወደ እምነት የጠራ ይልቁንም በመንፈሳዊ ዕውቀት እያመራሸጠው ያልሳለመሰ ሐዋርያትን በእምነት እንዳጠናከረ ግልጽ ነው። መድኃኒት ዓለም ክርስቶስ ይህን አስደናቂ ተአምር ያደረገው ጊዜው ገና ሳለ የቅድስት እናቱን ልመና ለመፈጸም ሲል እንደሆነ ከቃላት መረዳት ይቻላል። ለቅዱሳን የተሰጠውን የማግለጽ ክብር፤ ጸጋና ቃል ኪዳን የሚለው ጥላይ ሳይሆን፤ በእናትና ልጅ መካከል ያለና የሚኖር የቤተሰብ ቋንቋ ነው። «ቅድስት ድንገል ግርም አታማልድም» ከሚለው ጥራዝ ጠቅሶ ስብከት ጋር ምን ደና የለውም።

ቀረበ ጸናቸው ካገሁን

በሰ ክርስቶስ በሥጋ መገለጽ ብዙ ነቢያት ትን ቤት ተናገረዋል ፤ ሱባኤም ቆጥረዋል ፤ ምሳሌም እየሙሰሉ ተናገረዋል ፤ የተነገረው ትንቤት ሲፈ ጸም ጌታችን ከድንግል ማርያም በግብረ መንፈስ ቅዱስ ተጸንቶ ተወለደ ፤ ከተወለደም በኋላ አምላክ ነኝ ብሎ ዕለቱን አላደገም ፤ እንደ ሕግናት ቀስ በቀስ አደገ እንጂ የዕብራውያንንም ሕግና ሥርዓት አላፋ ለሰም ፤ በተወለደ በሰምንት ቀን ወደ ቤተ ግዝረት ገብቶ የገዝረት ሥርዓት ተፈጽሞለታል ፤ ስሙም ጌድዕስ ተብሎ ተሰይሞአል ፤ በዓርባ ቀን ደግሞ ፅጉል ርገብ ዘውግ ግዕዝ ቀይ ወደ ቤተ እግዚ ብሔር ወሰደውታል ፤ በዓመትም ሦስት ጊዜያት ወደ ቤተ መቅደስ እየወሰዱ እጅ ያስነሡት ነበር ።

ይህ ሁሉ የሚያስረዳው ሁሉን ለማድረግ የማይ ሳነው አምላክ ሲሆን በታይሉ በሥልጣኑ ሳይመካ የሰውን ሥርዓት ሳያፋልስ ጠብቆ ቀስ በቀስ ማደጉን ነው ፤ ክርስቶስ ከኃጢአት በስተቀር ያልተሳተፈበት ማገበራዊ ነር አይገኝም ። ምንም በልዩ ልዩ መን ገድ ከግስተግር ባደርፍም አስራ ሁለቱን ሐዋርያት

ሰባ ሁለቱን አርድሎት ፤ ሠላሳ ስድስቱን ቅዱሳት አን ስት መርባ በዚህ ዓለም እየተጠላለሰ ተአምራትም እየደረገ በሰራው ያስተገረው በእጅ የሐንበ በፈለገ የርጸናስ ከተጠመቀ በኋላ ነው ። በአ.የሩሳሌም አካባቢ በገለላ ወናህሬት በይሁዳና በመሳሰሉትም ቦታዎች በገልጽ ሲያስተምር የዕውራንን ዓይን አብርቷል ። ለምሳሌም አንጽጦች ፤ ደንቆርዎች እንዲሁ ጌዳዎች እንዲናገሩ አደርጓል ። እነዚህን የመሳሰሉ ተአምራትን እየደረገ ያስተግረባቸው ቀናት ተጠቃሪው የመጠቀሚያ (ኢ.ኢ.ፋ.ጌ) ተብሎ ተሠይሞአል ፤ ጌታችን መድኃኒታችን እየሱስ ክር ስቶስ ወደዚህ ዓለም መጥቶ ሠላሳ ሦስት ዓመት ከሦ ስት ወር አስተምሯል ። ከባሕርይ አባቱ ተላኮ የመጣበትን ተገባር ካኔናውን በኋላ በመለዕልተ መስቀል ላይ ተሰቅሎ ሥጋውን ቆርሶ ደሙን አናስሶ በመንጸፈ ደይን ወድቆ በእግረ አጋንንት ሲጠቀጠቅ የኖረውን የሰው ወገን ሁሉ አድናቃል ፤ በእርሱ ስም አምነን የተጠመቅን ሁሉ አሁን ድንገትን አግኝተ ናል ፤ ስለዚህ በጥምቀት ከሥላሴ ያገኘነውን የልጅ ነት ክብር ጠብቀን ተጠንቅቀን መኖር ይገባናል ።

አስተርእዮ ማርያም

እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም ያረፈች በት ጥር ሃያ አንድ ቀን አስተርእዮ ማርያም ይባላል እመቤታችን በዚህ ዓለም የኖረችው ፳፬ ዓመት ነው ጌታችን መድኃኒታችን እየሱስ ክርስቶስ ወደ ሰማይ ከዓረገ በኋላ ወደ ጎልጎታ እየሄደች ከጌታ መቃብር ትጸልይ ነበር ። ወደ እርሷ መጥቶ ከዚህ ዓለም በምት እንደምትለይ ቢነግራት የሐንበ ወንጌላዊን በሕይወት ያሉትንና የሞቱትን ሐዋርያት እንዲያ መጣለት ለመነኛው ። ወዲያው ሁሉንም ስብ ስቦ አመጣለት ። እመቤታችንም «የለመንኩህን ሁሉ ስለፈጸምክልኝ አመሰግንሃለሁ» ብላ ልጅዋን ወዳጅ ዋን እየሱስ ክርስቶስን አመሰግነችው ። ከዛሬ ጀምሮ ትውልድ ሁሉ ያመሰግኑኛል ። በማለት ጸሎቷን ስትፈጸም ጌታችን እልፍ አዕላፋት መላእክትን አስ ከትሎ መጣና ዕረፍቷንና ያዘጋጀላትን ክብር ነገራት በዚያን ጊዜም እጅግ በጣም እስደናቱ የሆኑ ተአ ምራት ተፈጽመዋል ፤ ዕውራን አይተዋል ፤ ለምጻም ች ከለምጻቸው ነጸተዋል ፤ አንካሶችና ሽግግሮች እየተ ነሡ ፋጠዋል ፤ ዲዳዎች እንደበታቸው ተፈትቶላ ቸው መናገር ችለዋል ። አጋንንትም እየሞሁ ከበ ሽተኞች ወጥተዋል ፤ እንዲሁም በልዩ ልዩ ደዌ የተለከፉት ሕመማን ሁሉ እመቤታችን ወደ አለች በት ሲቀርቡ ከያዛቸው ደዌ ተፈውሰዋል ።

እመቤታችን “ልጄ ወዳጄ ሆይ ፤ በአንተ ስም አም ነው በእኔ የተማኮትን ልመናቸውን ተቀብለህ ዋጋ ቸውን ሰጣቸው ፤ የ ረያቀርቡትንም ለሰን ሁሉ ተቀብለህ ቤታቸውን ባርክላቸው” ስትል ለመነኛው መድኃኒታችን እየሱስ ክርስቶስም “የለመንኸውን ሁሉ እፈጸምልሽለሁና ደስ ይበልሽ” እላት በዚያ

ጊዜ ሐዋርያት እያሉቱ ወደ እመቤታችን ቀርበው እንድትባርኩት ለመኖር ፤ እመቤታችንም ባርካ ቸው ስታበቃ ቅድስት ነፍሷ ከቅዱስ ሥጋዋ ተለ የች ፤ ሐዋርያት ሊቀ ብሩ ወደ ጌቱላማኒ ይዘዋት ሲሄዱ አይሁድ ለምቀንነት እያርፉምና ቀድሞ ልጅዋን ጠልተን ተመቅተን ገርገን ሰቅለን ብንገ ደለው ደቀ መዛሙርቱ እንደገና ተነሣ ዓረገሁለተኛ ም ዓለሙን ለግላላፍ ይመጣል እያሉ በማስተማር ሲያውኩን ይኖራሉ ፤ አሁን ደግሞ ይህችን ተነሣች ዓረገች እያሉ ሲያውኩን ሲኖሩ አይደለምን? ስለዚህ በድኗን በእሳት ግታጠል አለብን ብለው ተሰብስ በው ሃዱና ከመካከላቸው አንዱ አይሁዳዊ ተራምዶ የአልጋውን ሽንኩር በእጆቹ ያዘው መልአኩ በሰይፍ ሁለት እጆቹን ቀንጠላቸውና ከአጉቡሩ ላይ ተገጠ ልጥለው ቀሩ ወዲያው በክርስቶስ ስም አምና በእመ ቤታችን ስለተማኮነ የተቆረጠት እጆቹ እንደ ነበሩ ተመልሰውለታል ፤ በዚያን ጊዜ ሐዋርያት ደንግ ጠው በየፊናቸው ሲበታተኑ እመቤታችንን ከየሐንበ ወንጌላዊ ጋር በደመና ነጥቆ ወስዶ በገነት በዕዕ ሕይወት ሥር አስቀመጣት ፤ ከጥቂት ጊዜ በኋላ የሐ ንስ ሂዶ በገነት መኖሯን ለሐዋርያት ነገራቸው ፤ እነርሱም የሐንበ አይቶ እኛ ሳናይ በማለት ነሐሴ አንድ ቀን ሱባኤ ገብተው ሲጸሙ ሲጸልዩ በአሥራ አራተኛው ቀን የእመቤታችንን ሥጋ አምጥቶ ስጥ ቷቸው ተብረውታል ። በሦስተኛውም ቀን ተነሥታ ሐዋርያት እያዩሉት ዓርጋለች ።

እመቤታችን ጥር ጳጅ ቀን ያረፈችበት ሲሆን ከተ ቀበረች በኋላ በሦስተኛው ቀን ተነሥታ ያረገችው ነሐሴ ፲፮ ቀን ነው ። ሞት በጥር በነሐሴ መቃብር ላይ የሚባሉውም ስለዚህ ነው ።

ሊቀ ኅሩያን ልሣነ ወርቅ በሣብሳ

«ዴር ሡልጣን የእኛ ነው» ! !

ኢትዮጵያ በመካከለኛው ምሥራቅ ከሚገኙት ጥንታውያን የሃይማኖትና የታሪክ አህጉር መካከል አንደኛዋ መሆንዋ ይታወቃል ። ጌታችን ጌታችን ሠነዶች የታወቀ ነው ።

በብሉይ ኪዳን የታሪክክፍል በመጽሐፈ ነገሥት ኢትዮጵያ የአያሩሳሌም ጌታችን እንደ ነበረች ተመ ገዝባል ። (ነገሥት ካልዕ ፲፱ ፡ ፱ ። ዜና መዋዕል ካልዕ ፡ ፲፬ ፡ ፱ ።)

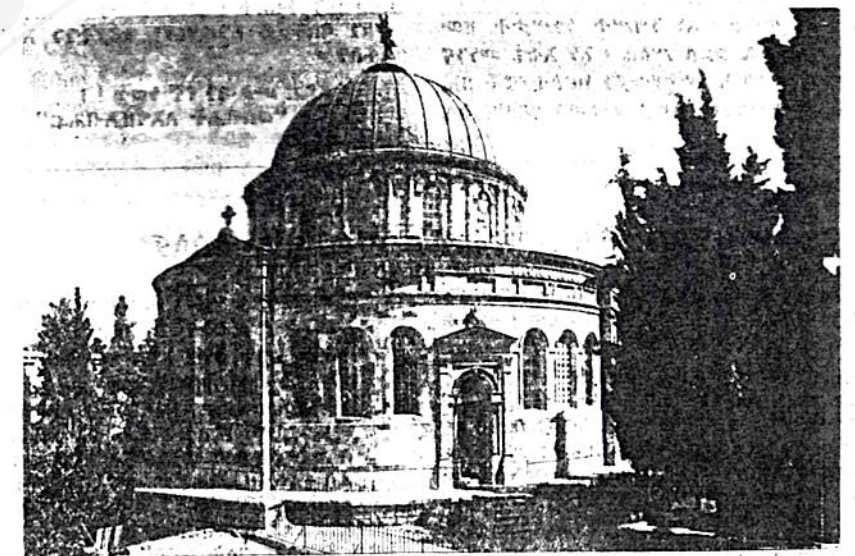
“ኢትዮጵያ እጅቶን ወደ እግዚአብሔር ትዘ ረጋለች” ተብሎ ይገለጻል እግዚአብሔር ዳዊት የተ ነገረውም ኢትዮጵያ በአንድ አምላክ የምታምን ሀገር መሆኗን የ ረያላይ ግልጽ ሃረግም በአስረጅ ነት የ ጌታይ ጉልህ ግስረኛ ነው ።

መጽሐፍ ቅዱስ የሚጠራቸው ቦታዎች ከእምነት ጋር በተያያዘ ሁኔታ የታወቁትን ሀገሮችና ሕዝብ ነው እንጂ በስፋትና በብልጽግና አይደለም ።

ቸውን በሚፈጸሙበት ወቅት በአ.የሩሳሌም ማረፊያ ቦታ እንደ ነበራቸው በታሪክ የተረጋገጠ ነው ።

ይህም ቦታ በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ የታወቀችው ኢትዮጵያዊቷ ንግሥተ ሳባ ከልደተ ክርስቶስ በፊት በጀጅግ ዓመት አካባቢ ጥበብ እግዚአብሔርን ለመረ ዳት ፤ አ.የሩሳሌምን ለመጎብኘትና አምልኮት እን ሲላብሔርን ለመፈጸም ወደ አ.የሩሳሌም ሕጻ ጭ በረበት ወቅት ንጉሥ ሰሎሞን በአ.የሩሳሌም ከተማ ማረፊያ ቦታ እንደሰጣት በኢትዮጵያ ታሪክ ነገሥት ተመዝግቦ ይገኛል ። ይህም ቦታ በታሪክ “ዴር ሡልጣን” በመባል የታወቀ ነው ። ዴር ሡልጣን ማለትም የመንግሥት ገዳም ማለት መሆኑ ታወቆ አል ።

እግዚአብሔር አምላክ በነቢዩ በዕርጌያስ አንድ በት “ከኢትዮጵያ ወንዞች ማዶ የ ጊግልዳኝ (የሚ ለምኑኝ) የተባሉት ልጆቹ ቀርባኔን ያመጡልኛል”

በአ.የሩሳሌም ፤ የኢትዮጵያ ለርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ደብረ ገነት ኪዳን ምሕረት

ኢትዮጵያውያን መሥዋዕትን ለአምላካቸው ለእ ግዚአብሔር ለማቅረብና ጥበብ እግዚአብሔርንም ለመረዳት በየጊዜው አ.የሩሳሌም ይሄዱ እንደ ነበር በመጽሐፍ ቅዱስ ተመዝግቦ ይገኛል ።

ቀደም ሲል በብሉይ ኪዳን በኋላም በሐዲስ ኪዳን እምነትና ሥርዓት መሠረት ኢትዮጵያውያን በየጊ ለው ወደ አ.የሩሳሌም እየሄዱ ሥርዓት አምልኮታ

ሲል በተናገረው መሠረት ኢትዮጵያውያን ከጥንት ጀምሮ መሥዋዕታቸውንና ቀርባናቸውን ለእግዚአብ ሔር የ ጊያቀርቡት በማዕከል ምድር ዴር ሡልጣን (ሳፎ ፡ ፪ ፡ ፲) ተገኝተው ነው ።

በነቢዩ እግዚአብሔር ዳዊት “ኢትዮጵያ ታብ ጽሕገ ደዋዊ” ነበ እግዚአብሔር” ተብሎ የተነገረው ትንቤት ፤ በንግሥተ ሳባ በኋላም በሕንደኪ ንግሥት

መልእክተኛ ጃንደረባ መጠመቅና የክርስትናን እምነት ይዞ ወደ ሀገሩ ኢትዮጵያ መመለስ ትንቢቱ መፈጸሙን ያስገነዝበናል ።

ከአደተ ክርስቲስ ወዲህ ካራተኛው ክፍለ ዘመን ጀምሮ ኢትዮጵያውያን መናገሩን የጥንት ይዘታቸው (ዓጽመ ርስታቸው) በሆነው ቦታ ማለት በደር ሁል ጣን ገዳም መንፈሳዊ አገልግሎታቸውን እየፈጸሙ ይኖሩ ነበር ። በየዘመኑ የተነሡት የኢትዮጵያ ነገ ሥታት በሀሳብም በተገባርም ከዚህ ገዳም ያልተ ለዩ ነበሩ ።

ለምሳሌ ፡ በ፲፩ኛው ክፍለ ዘመን የነበሩት ዓፄ ዘርዐ ያዕቆብ በደር ሁል ጣን ገዳማችን ለሚኖሩት መነሳት በየጊዜው የሰላምታና የማጽናኛ ደብዳቤ ይጽፋላቸው እንደ ነበርና ፣ ለምግባቸውና ለልብ ሳቸው የሚሆናቸውም በየሁለት ዓመቱ አንድ መቶ ሕልቀ ወርቅ ማለት የወርቅ ወቂት ይልኩላ ቸው እንደ ነበር በታሪክ ተመዝግቧል ። ይህም በየ ሁለት ዓመቱ የማያቋርጥ ሥራት እንዲሆንላቸው መወሰናቸው በታሪኩ ተመልክቷል ።

ከዚያም በይቀጥላል በየጊዜው የተነሡ የኢትዮ ጵያ ነገሥታት እነ ዓፄ ዮሐንስ ፣ እነ ዓፄ ምኒልክ ፣ እነ እቴጌ ጣይቱ ፣ እነ ንግሥተ ነገሥታት ከወደ ዲቱ ፣ እነ አጼ ኃይለ ሥላሴ ፣ እነ እቴጌ መንገድ ሌሎችም ደጋግ ኢትዮጵያውያን ክርስቲያኖች በኢ የሩሳልያ ለሚገኘው ለደር ሁል ጣን ገዳምና ለሌ

ሎችም ኢትዮጵያውያን ገዳማት በየጊዜው አስፈ ላጊውን ርዳታ አድርገዋል ።

ከዚህ በላይ ዓጭና የተገለጸው “ደር ሁል ጣን” ከጥንት ጀምሮ የኢትዮጵያ ጤቶቻቸው ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ዐዕመ ርስት ገዳም መሆኑን ያረጋግጣል ።

እውነተኛው ታሪክ ይህ ሆኖ ሳለ እ - አ - ዘ - አ - በ፱/፳/ 1977 ዓ/ም በዐረብኛ ተገቢ ታትሞ የወ ጣው “አልኩድስ” የተባለው ጋዜጣ ይህን የታ ረክ ሏት ላይ ለሕትና ሳያጠና ደር ሁል ጣን የኮ ገት እርቶቻቸው ቤተ ክርስቲያን ይዘታ ነው ብሎ የጸ ፈው ይታረክ ያልተደገፈ ከዕውነት የራቀ መሠረተ ቤስ ዘገባ በመሆኑ ተቀባይነት የለውም ።

በኢየሩሳሌም ደር ሁል ጣን ገዳም የኢትዮጵያ እር ቶቶቻቸው ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ንብረት መሆኑን አውቀው ምስክርነታቸውን በጽሑፍ ያረጋገጡ ብዙ ዎች ናቸው ። መረጃዎችም በእጃችን ይገኛሉ ።

ስለዚህ እውነተኛውን ታሪክ በሐሰት ለመለወጥ የታጣው “አልኩድስ” የተባለው ጋዜጣ የደር ሁል ጣን ገዳም የኢትዮጵያ እርቶቶቻቸው ቤተ ክርስቲያን ንብረት መሆኑን አውቆና ተረድቶ ስህ ተቱን ዓስቶኳይ እንዲያርም ጥሪያችንን እናስተላ ላላለን ።

“ደር ሁል ጣን የኛ ነው” !!
“ወሰብሐት ለእገዚአብሔር”

የጋዜጦችና መጽሔቶች መልእክት ለሰላም

የኢትዮጵያ እርቶቶቻቸው ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በጽኑ መሠረት ላይ የታነጸች ጥንታዊት ፣ ብሔራ ዊትና ሐዋርያዊት ስለሆነች ።

በጽኑ ሃይማኖታቸውና በተወደደ ሥነ ምግባራ ቸው ከእገዚአብሔር ጋር ባላቸው የቀረበና የሠ መረ ግንኙነት እጅጋቸውን ወደ እገዚአብሔር ዘር ግተው ቀን ከሌሊት በመማለድ ሀገሪቱን ሀገረ እገዚ አብሔር ሕዝቡን ሕዝብ እገዚአብሔር አስኝተው በቅድስና አስጠርተውት የኖሩባት የሊቃውንትና ደጋግ ሰዎች መገኛ ናት ።

ዛሬም ለሃይማኖትና ሥነ ምግባር መጠበቅ ፣ ለሀገርና ታሪክ መከበር ፣ ለትውልድ ነፃነትና ደኅን ነት ፣ ለዓለም ሰላምና ብልጽግና የ ጊዳልዩ ምስክር ና ጥበብ ያልንደላቸው ደጋግ አበው የ ጊገኛባት ፣ የገበረ ተአምራትና የትምህርተ መለኮት ፀጋ ያልተ ገደለባት ስለሆነች ቤተ ክርስቲያናችን መሠረቷ አሁንም የጸና ነው ።

ምን ጊዜም በጉዞ ላይ እንትፋት ፣ በበጎ ሥራ ላይ ፈተና ይኖራል ።

“ - - ወዳጆች ሆይ ፣ በእናንተ መካከል እንደእሳት ሊፈትኛችሁ ስለሚሆነው መከራ ድንቅ ነገር እንደመጣባችሁ አትደነቁ ። - - ክብር ሲገለጥ ሐላይት እያደረጋችሁ ደስ እንዲላችሁ ፣ በክርስቲስ መከራ በምትካረሱበት ልክ ደስ ይበላችሁ ። ስለክርስቲስ ስም ብትነቀፉ የክብር መን ፈስ ፣ የእገዚአብሔርም መንፈስ በናንተ ላይ ያርፋልና ብፁግን ናችሁ” ተብሎ እንደተጻፈ ቤተ ክርስቲያን ያለ ችግርና ፈተና ከዚህ ደርሳለች ግለት አይቻልም ነገር ገን የቤተ ክርስቲያን መሠረቷ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለሆነ በየ ዘመኑ የተነሳው ነፋስ ፣ የፈሰሰው ጎርፍና ማዕበል ሁሉ ከመሠረቷ አላናወጀትም ። ወደፊትም ሲያ ናውጧት አይቸልም ። በኢየሱስ ክርስቶስ መሠረት ነት ፣ በሊቃውንት እፅግኖታት የተደራጀ የብዙ ሚሊ ዮን ሕዝብ ክርስቲያን ባለቤት ስለሆነች ግንኛውም ግፊት ከመሠረቷ ሊኖናውጧትና ሊያነቃንቃት አል ቻለም ።

በአሁኑ ጊዜ በጊዮክራሲ ዘመን በየዕለቱ እየታ ተሙ ከሚበተኑት ጋዜጦችና መጽሔቶች አብዛኛዎቹ የቤተ ክርስቲያንን መንፈሳዊ እጅም የሚያናጋ የአ በውን ክብርና ቅድስና የሚያገድፍ ፣ ሥርዓተ ቀና ናዋን የሚነቅፍ ዜና ሲያስተጋቡ እየተስተዋለ ነው ። ይህም ለሕዝብ ጤናማ ለመግባት በአበውና ምእመናን መካከል የቆየውን ያለውን አንድነት የሚለያይ አመለካከትን የሚከፋፍልና የጥላቻን መንፈስ የ ጊዜ ርጅ አልፎ ወረ ሲያቀርቡም በት ዝብት እየታየ ነው ብሎት ክርስቲያን ሁሉንም በትዕግ ሥትና በጽጥና ስትሰለከተው ቆይታለች ። እስከ መሠረታቸውም ገንዘብ አድርጋ የምትጓዘው ትዕግ ሥትን ነው ።

ሁሉም ጋዜጦችና መጽሔቶች ከዜና ጀምሮ ሕ ዝብ የዓለምንና የአካባቢውን የዕለት ከዕለት ሁኔታ እየተከታተሉ በመጽና በግስጋስ ፣ የዕውቀት አድማሱን እንዲያሠፉ ፣ ስለማገበረ ሰብ ጉዳዮች ትንታኔና ግንዛቤ እንዲያገኝ ቢያደርጉ ለሀገር ሰላም ለወገን ፍቅርና ልማት የሚያበረታታ ገንቢ ትም ሀርት ይሰጡ እጅግ ግግረና በተወደደ ቤተ ክርስ ቲያንም የግላቱ ደጋፊ ፣ የሥራው ተባባሪ በሆነች ነበር ። በተቃራኒው ግን የብዙ ሚሊዮን ሕዝብ ክርስቲያን አንድነት ፣ የብዙ ሊቃውንትና ደጋግ አበው የቅድስና ቤት የሆነችውን ቤተ ክርስቲያን ሥርዓትና አሠራር ለግናጋት መሠረት በሌለው የአሉባልታ ትብብራች ፍሬ ቢስ ከስና ስሞታ ማስ ተጋባት ቤተ ክርስቲያንን ብቻ ሳይሆን ተመልካች ንም ያሳዝናል ።

በተለይ “ቢላል” የተባለው የእስልምና መጽሔት - በክርስትና እምነትና በቤተ ክርስቲያን ሥር ዓተ ቀናና ፣

- በሃይማኖት ሊቃውንት ትምህርትና እምነት ፣
- በቅዱሳን መጻሕፍት ትርጉምና ይዘት ደጋግሞ ያሠፈረው ጽሑፍ ፣ ሕዝብ ክርስቲያንን የሚ ያስቆጣ ለጠብና ግጭት የ ጊያነሳሳ በመሆኑ በት ዕግስትና በዝምታ ብቻ የሚታለፍ አልሆነም ።

ስለዚህ በላይ ላይ መጠሪያና አርእስት የሚታተ ሙ ጋዜጦችና መጽሔቶች ከነቀፋና ስሞታ ይልቅ፣ ለሰላምና ለአንድነት ፣ ለልማትና ለዕድገት ፣ ለዕው

ቀትና ለምርምር በሚረዱ ገንቢ አስተያየት ላይ ብዕራቸውን ቢያመቻቹ የተሻለ መሆኑን በግስገ ንዝብ ቤተ ክርስቲያን ምክርንና በጎ መልእክቷን ታስተላልፋለች ።

የቢላል መጽሔት በየወቅቱ ላሠፈራቸው ጊዜ ወለድ የአክራሪነት ጠባይ ያላቸው ኢትዮች ግን ቅ/ሲናዶስ በስፋት ተወያይተው የሚከተሉትን ምላሽ ሰጥቷል ።

ቢላል ! የእስልምና መጽሔት ቱጥር የ ዘገዳር ወር 1977/፳፭ ዓ/ም ባወጣው እትሙ ላይ በሚገኙትን በተለይም በእኩልም የክርስትና እምነት ተከታቶ ችና የእስልምና አማካኝ መካከል የደረሰው ግጭት መንግሥ ምንድነት ነው ? በ ጊላ መጠይት መነሻ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርሳስ ሊቃነ ጳጳሳት ከኢትዮጵያ ለሰጡት ማገልጫ ክእ ውነት የራቀና የተዛባ ትርጉም በመስጠት ለመተ ቸት ምክርን ።

በመሠረቱ ቅዱስነታቸው የሰጡት መግለጫ “ግይ ማኖትና ታሪክ እንዲጠበቁ ፣ ይዘታ በባለ ይዘታው እንዲከበር የ ጊያመለክት እንጂ የግንንም እምነትና መብት የ ጊኅካ አይደለም ።

እኩልምም በክርስትና ግእከልነትም ዓለም የሚ ያውቃት እንደመሆንም መጠን “የእኩልም ይዘታ የክርስቲያኖች ይዘታ ነው” ግለት አድላዊነት አለመሆኑ በሁሉም ዘንድ ግልጽ ሲሆን የኢትዮጵያ ውያንም እምነት ነው ። አሌ የማይባለው የታሪክ እውነትም ይኸው ነው ። ይህም በረዥም ዘመን የታሪ ሪካችን ጉዞ በቀደምት ኢትዮጵያውያን እዳተቻችን ብዙ ውጣ ውረድ የተደረገበትና አልባት አግኝቶ ተጠብቆ የኖረ ነው ።

ክርስትናና እስልምና በአንድ ዘመን ወደ ኢትዮ ጵያ እንደገቡ አስመስሎ መናገርም ታሪክን በትክ ክል አለመረጸገትና ሐቅን ለመሸፈን መሞከር ነው ።

መጽሐቱ እንዳስፈረው “ከጊዜን በሃይማኖት ከፋ ፍሎ ለጥፋት መጋበዝና በሀገሪቱ ላይ የሥጋት ደመና እንዲያንገብብ ማድረግ” ይሏል ይኸው ነው ።

ክርስትናና እስልምና ወደ ኢትዮጵያ በመግባት መቀ ጻደም ብቻ ሳይሆን በአመሠራረታቸውም በመካከላ ቸው ያለው የዘመናት ርቀት ሲታይ ፈጽሞ የማይገ ናኝ ነው ። ይኸውም ክርስትና ከእስልምና የፂፂ ዘ መን ቅድምና አለው ።

ኢትዮጵያን የሚያምኑባት ፣ ዓለም የሚያውቀው ከክርስትናው እምነት በፊት እኩልም ለክርስትና እምነት መሠረት ለሆነው ለብሉይ ኪዳን ማዕከል መሆንዋን ነው ። የብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርካችን መግለጫም ከዚህ ውጭ እንዳልሆነ መገንዘብ ያስ ፈልጋል ።

ትናንትም ሆነ ዛሬ የቤተ ክርስቲያናችን መልእክትና ዓላማ ምንትና ጸሎት በሃይማኖት ልዩነት ሳይኖር መላው ብረት ሰብ በፍቅር ፣ በሰላምና በአንድነት እንዲኖር ነው ።

ይህ ወገን የሰላምና መጽሐት በአንደኛ ዓመት ቁጥር 1 ፣ 1988 ዓ/ም እትሙ «ኢየሱስ ነቢይ መደበ ጌታ» በሚል መነሻ የመላውን ዓለም የክርስትና እምነት የሚያናጋና የክርስትና እምነት ተከታዮችን ሁሉ በቀጣ የሚያነሣ የዘላፊ ቃል አስኗል ። መጽሐቱ እንዳለው ሳይሆን በክርስትና ጌታነት መሠረት የሚመረጥ የመጠሪሻም ነቢይ አይደለም ። በክርስትናውም ዓለም በነቢያት አይታወቅም በክርስትና እምነት መሠረት ከክርስቶስ ጋር አይወዳደርም ። ትምህርታቸውም ሆነ መልእክታቸው አይነፃፀርም ። ክርስቶስ አምላክ ነው ። መሠረት ግን ፍጡር ነው ። ስለዚህ ፍጡርና ፈጣሪ አይወዳደሩም ።

መጽሐቱ “ዛሬ በእውነት ጉዳይ ስንነጋገር ነቢያት የተውሉንን ቅዱሳት መጻሕፍት በእጃችን ይዘን ነው ። ከዚህም ጋር በተጨማሪ የታሪክ ድርሳናትን ፈትሽን ፣ መርምረንና ተመራምረን ለእምነታችን ትክክለኛነት ያልተደበበሰ ማስረጃ ለማቅረብ እንችላለን ። - - - እውነታው ይህ ሆኖ ሳለ 1988 ዓመታት ወደ ጎሳ ተመልሶ ነቢይን ለመዘለፍ ጭብር ደንቁርና እንጂ ሌላ አንዳችም ስም ሊሰጠው አይችልም” ብሏል ።

በኛ ግንዛቤ አለማወቅ የምንለው ፈጣሪንና ፍጡርን አለመለየት ነው ወደ ጎሳ ጀገረን ዘመን ተመልሶ አዲስ የእምነት መሠረት ለመጣል መሞከር ግለትም ይህ ነው ።

ይህ ወገን መጽሐፍ ሙስሊሞች ኢየሱስን ታላቅና ክቡር የፈጣሪ መልእክተኛ መሆኑን በፍጹም ልባቸው እንደሚያምኑና እንደ ጌታቸው ያትታል ። በክርስትናው እምነት ግን ኢየሱስ ክርስቶስ የነቢያት ፈጣሪ ፣ አምላክ ወልደ አምላክ ፣ ከባሕርይ አባቱ ከአብ ከባሕርይ ሕይወቱ ከመንፈስ ቅዱስ ጋር በተዋሕዶ የሚታመንና የሚሰገድለት የባሕርይ አምላክ ነው እንጂ እንደ ቢላል መጽሐቱ አባባል ፍጡር አይደለም ።

ምሥጢረ ሥላሴንም በተመለከተ መጽሐቱ በማያውቀውና ከእስልምና እምነት ጋር ግንኙነት በሌለው ትምህርት በመግባት ለማተት ሞክሯል ።

በመሠረቱ እስልምና ከክርስትና የ ሂይበት ዋናው ምክንያት የአብ ፣ የወልደ ፣ የመንፈስ ቅዱስን እንድንትና ሦስትነት አለመረዳትና አለማመኑ ነው ።

«ጌታችን አምላካችን መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስን በመልእክት በቅዱስ ገብርኤል ብሥራት በመንፈስ ቅዱስ ግብር ከገጽሕት ፣ ቅድስት ድንግል ግርያም መጻሕፍትና መወለዱን እንቀሳባለን» እያሉ በሌላ በኩል «ኢየሱስ ክርስቶስ ሕዝቡን

ከኃጢአታቸው ያድናቸዋል ። ። በግለት መልእክት ቅዱስ ገብርኤል የተናገረውን ጭቅር የሚያመለከተው የጸሐፊውን ሐሳብ ጭቅር የአመለካከት ጉድለት እንጂ ትዳላት ጭቅር በትምህርታ ነው ግድቅ የለባቸውም ። የክርስቲያናችን እምነት ከቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት የወጣ አይደለም ።

ይህን አባባል ግንጥ ሰው ባገልጽ ሊመለከተው እንደ ጌታ በአንድ በኩል ጭቅር ክርስቶስ በመልእክት በቅዱስ ገብርኤል ጭቅር ደንብ ዓለም ከደንገል ግርያም ያል አባት መወለዱን በአምላክነት ብዙ ገብረ ተአምራት መፈጸም ፣ ወደ ሰማይ ማረጉንና ዳግመኛ ደገፍ ዓለም መግባቱን እየተቀበሉ በሌላ በኩል ደግሞ ኢየሱስ ክርስቶስ መወለድ በመልእክት እንደተገለጸው ለሥርዓተ ጋጠካ ጎና ለዓለም መድኃኒትነት መሆኑን መካድ ፣ ከዚያም አልፎ «በምሁራንና ሊቃውንት ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ማንነትና ምንነት በተደረገው ጥናትና ምርምር የተደረሰበት ግጭታል ከቤተ ክርስቲያን ጋር ስለመጋጨቱ እንጂ በቁርባን ላይ ከሰፈረው እስላማዊ አመለካከት ጋር በእጅጉ አለመጣጣሙ ነው» ብሎ ሐተታ ግላጥና እርስ በርስ የ ጌታው አሳብ ነው ግለት ይኸ ነው ።

መጽሐፍ ቅዱስና ቁርባን ይገልጻል ። መልእክትም ሆነ በ ጌላው ትምህርት ግንኙነት የላቸውም ። የ ጌታረቀቅትና የ ጌባጣብት መንገድ የለም በቁርባን ውስጥ ከመጽሐፍ ቅዱስ የተወሰዱ አንዳንድ ቃላትና የ ጌታታቱ ፀረፍተ ነገሮች ቢኖሩም ክርስትናውና መጽሐፍ ቅዱስ ከእስልምናውና ከቁርባን መቅደማቸውን የ ጌታመለከት እንጂ የሁለቱን አንድነት አያመለክትም ።

ቢላል እንዳለው «በእግዚአብሔር መንፈስ በተጻፉ በመለኮታዊ መጻሕፍት ማመን ከእምነት ዓምዶቻቸው አንዱ መሆኑን ካወቁ ፣ የቅዱሳት መጻሕፍትን ቃላቸውንና ትርጉማቸውን ፣ በትክክል እየተረዱ የእምነትን እቋም ማስተካከል ተገቢ ነው ። ጸሐፊው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ብዙ እውነቶች መኖራቸውንና ምሥጢራቸውንም ከክርስቲያናት በተሻለ ሁኔታ የ ጌታችን መሆኑን ጠቅሶ ያቀረበው የመጽሐፍ ቅዱስ ግንዛቤ ያለው መስሎ ለመታየት ከማሰቡ በቀር ጽሑፉ እርስ በርሱ የተጋጨ ነው ።

የቢላል ጸሐፊ ፣ ከሔሮማን መጽሐፍ ያለውን ቀን ጭብ «ከሁሉም በፊት አምላክ እንደሆነ ሁሉንም ነገር እንደፈጠረና ሥርዓት እንዳስያዘ ከምንም አስቀድሞ ከነበረ ፣ ነገሮች እንዲሆኑና እንዲፈጠሩ ማድረጉን ፣ እርሱም ሁሉን ያቀፈና ፣ ግን እርሱን የሚያቅፍ ምንም ነገር እንደሌለ እመን» የሚለውን ለአንድነትና ለሦስትነት መቃወሚያ አድርጎ ለማሳየት ሞክሮዋል ። ይህ የሔሮማን ቃል የ ጌታችን ፣ በክርስትና እምነትም የሚታመን ነው ።

ይሁን እንጂ የቢላል ጸሐፊ ከሔሮማን መጽሐፍ በሚገባ የሚተዋወቁ መስሎ አይታዩም ። ምክንያቱም በዚህ መጽሐፍ በአምላክ ፀ በከፍል ይገኛል «አንተ ለብ የሌለህ ሰነፍ ስግ አስተውልም ። የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ ከፍጥረት ዓለም አስቀድሞ ነበረ ። - - - በመጨረሻውም ዘመን ተገለጠ - - - በ ጌታው ፣ ግን ወልደው ወልደ ልጁ ስም ዘላሆን በስተቀር በጌታ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አይችልም ። - - - በእግዚአብሔር አብ በእግዚአብሔር ወልደ በእግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ የ ጌታ ሁሉ በመንፈሱና በሁለንተኛ ሕይወታቸው እንደ ናቸው ይላል ። የሔሮማንን መጽሐፍ በማስረጃነት የ ጌታወል ከሆነ ለእስልምና ቦታ የለው ግለት ነው ።

የኢየሱስ ክርስቶስ ትምህርት ከተለያዩ ሕዝቦች ባህላና የአንዋወር ሥርዓት ጋር እየተዋወደ ፣ በይበልጥም ከግሪክ ቋንቋና ፍልስፍና ጋር እየተቀየመ በመምጣቱ ኢየሱስን ከነቢይነት ወደ አምላክነት እንዲሸጋገር ጎሳም የሥላሴን ትምህርት እንዲጀመር ሆነ «ተብሎ በቢላል - - - የተመለከተው በስሜት የተጻፈ እንጂ ከመሠረታዊው የገደማናት ትምህርት ጋር ዝምድና የለውም ። በቅዱሳት መጻሕፍትም የተደገፈ አይደለም ።

ንጉሥ ቂስጠገጠናስ ሃይማኖት የተናፀፀ ለእግዚአብሔር ነው የተተደሰ ታሪኩን አሉባልታ አይለውጠውም ። ከአለግማን ወደ ግማን መለወጥም አረመኔ አያሰኝም ። አረማዊነት ይልቅ በእግዚአብሔር አንድነትና ሦስትነት ፣ በኢየሱስ ክርስቶስ አጻጻፍ ነው ።

መጽሐፍ ቅዱስን እናውቃለን ከተባለ ፣ የመጽሐፍ ቅዱስ መልእክትም ትምህርትም ይህ ነው ። «ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደመጣ የግደታውን መንፈስ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይደለም» ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ በ ጌታው ሁሉ እግዚአብሔር በርሱ ይኖራል ። እርሱም በእግዚአብሔር ይኖራል» (ጪ ፣ ዮሐ ፣ ፩ ፣ ፲፮) ማቴ ፳፰ ፣ ፲፱) ።

የቢላል ጸሐፊ አሁንም ሐተታውን በዚህ ጉዳይ ላይ በማራዘም ከጀገረን ዓ/ም የጌታ ጉባኤ ጀምሮ በየዐረፍተ ዘመኑ የተካሄዱትን የሃይማኖት ጉባኤ ያትና ውሳኔዎች ለማጥላላትና ትክክለኛውን የክርስትና እምነት አበጥረው ያስተማሩትን እና ቅዱስ አትናቴዎስን የመስሎትን ሊቃውንት በመናፍቅነት ከተወገዙትና ከተለዩት ከነ አርዮስ በማግረፍ የተምታታ ታሪክ ተርካል ።

ስለ ምሥጢረ ሥላሴ ባስተማረው ትምህርት ሃይማኖት በመላው የክርስትና ዓለም ተቀባይነት ያለውን ቅዱስ አትናቴዎስን ፣ በሥላሴ አንድነትና ሦስትነት ጥርጥር እንደነበረው አድርጎ የቢላል ጸሐፊ ማቅረቡ በቅዱስ አትናቴዎስ ጸሎተ ሃይማኖት

በ ጌጠቀሙት የክርስትና እምነት ተከታዮች ዘንድ ሁሉ ታላቅ ትክክለኛነት ያተርፋል ።

ይልቁንም ይህን በምሥጢረ ሥላሴ ትምህርት ዝነኛ የሆነውን አባት ከነአርዮስ ጋር በማወዳደር ጸሐፊ የተምታታና ተጨባጭነት የሌለው ነው ። - - - የኢየሱስን አምላክነት እንደቀበለ ራሱን ባስገደደሁ ቁጥር - - - ሐሳቤን ለመግለጽ ያልኝን ችሎታ ይቀንሰብናል ። የተባለው አነጋገር የቅዱስ አትናቴዎስ ሳይሆን የቢላል የፈጠራ ወረ ነው ። በጥርጣሬ ማዕበል የሞከረውም የደራሲው ወይም የጸሐፊው ሕሊና ነው ።

ቅዱስ አትናቴዎስ በጌታ ጉባኤ «ወልደ ፍጡር ብሎ በደፍረት የተነሣውን አርዮስን ተከራክሮ የጌታ ፣ የክርስቶስን አምላክነት ያረጋገጠና የመስከረ ቀናውንም ሃይማኖት ያስተማረ ፍጹም የቤተ ክርስቲያን አባት ነው ። በሃይማኖት አበው ከታወቁት የቤተ ክርስቲያን አባቶች ከፍተኛውን ሰፍራ የያዘና «ሐዋርያዊ» ተብሎ የ ጌጠራ አባት ነው ።

የቢላል ጸሐፊ የቤተክርስቲያን አባቶችን ትምህርት እንደ ሂያውቅ አስመስሎ እነ ኢራንያስ የክርስቶስን አምላክነት እንደማይቀበሉና ፣ በዚህም ምክንያት እንደተገደሉ አድርጎ ጽፏል ። ለመሆኑ ጸሐፊው ስለ ኢራንያስ ያውቁ ይህን ፣ እስኪ ኢራንያስ ስለ ክርስቶስ አምላክነት ካስተማረው ትምህርት በጥቂት እንመልከት ።

« - - - ወልደ (ክርስቶስ) ከመጀመሪያ ጀምሮ አብን ገለጠው ምክንያቱም ከመጀመሪያ ጀምሮ ከአብ ጋር ነበርና - - - እግዚአብሔር ሁሉን ነገር በቃሉ ፈጠረ ፣ ቃሉም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ። - - - አምላክ ሰው ሆኖ አጻጻፍ ፣ እርሱም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ። ኢራንያስ ስለ ክርስቶስ የሚያስተምረው እውነቱ ይህ ሆኖ ሳለ የክርስቶስን አምላክነት በማስተባበሉ እንደተገደለ መናገር ትልቁ ስሕተት ነው ።

አሁንም «ቢላል» የሐሰት አውታሩን በመዘርጋት የክርስትና ሃይማኖት ለመንቀፍና ለማጥላላት ሲንቀሳቀስ መሣርያ ይሆኑኛል ብሎ ያሰለፋቸው የሐሰት አበጋገሮች ፣ «ብርሃኔ ገብረ አረጋይ መረጋታ መዝገበ ሥላሴ መንግሥቱ ነን» ባዮች ናቸው ።

፩/ ብርሃኔ ገብረ አረጋይ ነኝ ባይ ፣ በ «ቢላል» ቀ/፳ 1988 ዓ/ም ላይ በደብረ ዓባይ ገዳም ሃያ ዓመታታ መሎ እንደኖረ ሲያወራ ሐፍረትና ይሉኝታ አልተሰማውም ፣ ካለማፈሩ የተነሣ ከቀናና ቤተ ክርስቲያን ውጭ ሳይመነኩስ ፣ ወይም በሕግ ሳይወሰን ቁስ እንደነበረ አስመዘግቧል ።

ቤተ ክርስቲያን የቅስናን ማዕርግ የምትሰጠው «ብርሃኔ ነኝ» ባዮን ለመሰለ ኢሕጋዊ ሰው ሳይሆን ፣ እግዚአብሔርንና ሰውን ለማገልገል ቃል ለገባ መነኩሴ ፣ በቤተ ክርስቲያን ሕግና ሥርዓት መሠረት በሕጋዊ ጋብቻ ተወስኖ ሰውንና እግዚአብሔርን

ለግንገልገል ለተዘጋጀ ዲያቆን ግብጽ ነው። «ብርሃኑ ነኝ» ባይ ገን ያለቆብና ያለ ሕጋዊ ጋብቻ በእኩልነት ቀስሶ በደብረ ዓባይ ገዳም ለሃያ ዓመታት ያህል አገልጋይ ካህን የነበረ መሆኑን ያወራው አላቀቁነቱንና የሐሰት ሰብከቱን ከሚያንጸባርቅ በቀር እውነት አይታይበትም፤ ይህ ዓይነቱ የሐሰት ንግድም ያከበረ ረዋል እንጂ አያተርፈውም።

ተጠቃሹ አሁንም ቤተ ክርስቲያን በታላቅ ገቢ ለሥዕልና በመስቀል እንደምታመልክ መዝገቧል፤ ታላቅ ገቢ ለሥዕልና መስቀል በቤተ ክርስቲያን ይከበራሉ እንጂ አይመለከቱም፤ የሚመለከት አንድ አምላክ ብቻ ነውና። እሱም «ከፋንና በንን ለይቶ በማወቅ አዳም ስለገኝ እንደገኘኝ ሆኖ» በማለት የአካል ሦስት ነቱንና የባሕርይ አንድነቱን ያረጋገጠ (ዘፍ - ፫ - ፳፪) ኋላም አብርሃም ከድንገት ደጃፍ ተቀምጦ ሳለ በሦስት አካላት የተገለጸ፤ ከሦስቱ አካላት አንዱ በተለየ አካሉ «የዛሬ ዓመት እንደዛሬ ወደ አንተ እመለሳለሁ» በማለት ቃል የገባና ቃሉንም በተገባር ያሳየ ሁሉን ማድረግ የሚችል አንድ አምላክ ነው። ዘፍ - ፲፰ - ፩ - ፲፭።

፪ - «መሪ ጌታ መዝገበ ሥላሴ መንግሥቱ ነኝ» ባይ በእስልምና ስሙ አራም በንግድ ክፍለ ሀገር፤ በደብረ ታቦር አውራጃ፤ ከእስቲ ወረዳ፤ እስቲ ኢየሱስ በተባለ ደብር በ፲፱፻፱ ዓ/ም «ፊታውራሪ መንግሥቱ ኃይል» ከሚባሉ አባት መወለዱን በዚሁ «ቢላል» በተባለው፤ ፪ኛ ዓመት ቀ ፩ ፲፱፻፹፮ ዓ/ም ላይ አስመዝግቧል።

በተወለደ በ፱ ዓመት ከ፱ ወር፤ ከ፱ ቀን ፊደል መቁጠሩን፤ ሠለስት፤ አርያም፤ መስተጋብእ ተምሮ ለመሪነትነት መብቃቱን ሲያወራ አላቀቁነቱን ለማወቅ አልታደሉም።

በንግድ ክፍለ ሀገር በ ሂንጅ ደብረ ዓባይ በተባለ ገዳም የአሥራ አራቱን ቅዳሴያት መዝገብ መምህር ወንጌሉ በሀብቱ ከ ሂንጅ አስተማሪ ተምሮ መመሪያውን አውርቷል። እሱ የፈጠራቸው ሌላ ጎንደርና ሌላ ደብረ ዓባይ ይኖሩ ይሆን? በንግድ ደብረ ዓባይ በደብረ ዓባይ መምህር ወንጌሉ የሚባሉ የቅዳሴ መምህር የሉም እኮን! «አራም» ምሥጢራት ቤተ ክርስቲያንን በመመራመር ፲፮ ዓመታትን እንዳሳለፈ ሲያወራ፤ «በ፲፱፻፳፭ ዓ/ም በአዲስ አበባ የቅድስት ማርያም ዲያቆን ነበርሁ» ብሏል።

በግንባር ሥላሴ «ከጉባሌ ቃና ለጣን ሞገድ ድረስ ተምረያለሁ» ሲል ምን ማለቱ ይሆን? በቅዳሴያት ውስጥ ዕጣን ሞገድ የሚባል የለም!! አለመማሩንም የ ሂንጅ ጠው ይኸው ነው።

ጥር ፲፰ ቀን ፲፱፻፳፭ ዓ/ም በዓለ ጥምቀት እንደነበረ ሲያወራ ሐፍረትና ይሉኝታ አልተሰማውም!! ከመቼ ወዲህ ነው በዓለ ጥምቀት ፲፰ ቀን የዋለው።

በዚህ በዓለ ጥምቀት ታላቅ የተሸከመ ቁስ አልንቀሳቀስ ከማለቱ የተነሳ በተፈጠረው ንቅርክ ንቅርፍርኩ ብፁዕ ወቅዱስ አሱን ቲያፍሎስና ሌቡ

ችም የቤተ ክርስቲያን ባለሥልጣናት ባደረሱበት ተግባር ተበሳጭቶ ሃይማኖቱን እንደካደና ወደ ትውልድ ሀገሩ እንደ ተመለሰ፤ ዘመድ አዝማድ ተሰብስቦ ጩዳ አይደለም እንጂ የተነካበት ነገር ይኖራልና ለግንኛውም ወደ ኢየሩሳሌም ቤሔድና በዚያ ያሉ ዘመዶች ቢያሳክሙት፤ ይሻላል ተብሎ ሐምሌ ፱ ቀን ፲፱፻፳፮ ዓ/ም ወደ ኢየሩሳሌም መውሰዱን አስመዝገቧል። (እንደ ቢላል አባባል አሁንም አራም የዳን አይመስልም)።

ወዲያው ኢየሩሳሌም እንደገባ «ሸኸ ኑር ሱፋሩ» (አዳል ሐይማኖት) የተባሉ ፍልስጥኤማዊ በዕብራይስጥ ቋንቋ የተጻፈ ጽሑፍ ሰጥተውት ከቤቱ ወስዶ እንዳንበብ ይናገራል። ምን ዓይነት ስጦታ ቢኖረው ነው ሳይማር የዕብራይስጥን መጽሐፍ አንብቦ የተረዳው? ወዲያው ከገያ ቀናት በኋላ ነሐሴ ሁለት ቀን ፲፱፻፳፮ ዓ/ም ይህን የዕብራይስጥ መጽሐፍ ይገዛ ወደ ሀገሩ ተመለሰው ይላል። እንግዲህ ይህ ዓይነቱ ሰው በዕብራይስጥ ቋንቋ የተጻፈ በርናባስ የተባለ ወንጌል ተርጉሞ፤ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ መሐመድ በኋላ ዘመን መነሣት ትንቢት ተናገረ የሚለን!። እንዲህ ዓይነቱ ሰው የኢትዮጵያን ቤተ ክርስቲያን መጻሕፍት ምሥጢር መርምራለሁ የ ሂላን!።

«አራም» ያለውን ሁሉ ይረሳና እንደገና የሦስተኛ ዓመት የዩኒቨርሲቲ ተማሪ እንደነበረ በቤተ ሰብ ችግር ምክንያት ማደረጉን ሲያወራ አሁን ወርሶ ዘንግቶ በ፲፱፻፳፮ ዓ/ም የ፲፩ኛ ክፍለ ተማሪ እንደ ነበረና የዕድገት ሰነድ ስላለው ዘመቻ መዝገቡን በዘመቻ እያለ አንድ ሙስሊም ዓይኛው በሰጠው መጽሐፍ ምክንያት የእስልምና ሃይማኖት እንደ ተከተለ ሐሳቡን ይደመድማል።

የቢላል መጽሐፍት አዘጋጆች ሊያውቁት የ ሂንጅ እውነት ፩ - በእስቲ ወረዳ ፊታውራሪ መንግሥቱ ኃይል የሚባሉ የሉም አልነበሩም።

፪ - እስቲ ኢየሱስ ተብሎ የሚጠራ ደብር የለም። ፫ - በንግድ ደብረ ዓባይ የ ሂንጅ ደብር የለም። ፬ - በደብረ ዓባይ መምህር ወንጌሉ ሀብቱ የሚባሉ የሉም።

፭ - በዓለ ጥምቀት ምን ጊዜም በ፲፰ ቀን አይውልም ውሉም አያውቅም ወደፊትም በዚህ ዕለት አይውልም። ብርሃኑ ገብረ አረጋግጭ መዝገበ ሥላሴ መንግሥቱ ነኝ ባየች የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያንን እናዋርዳለን ብለው በቁመታቸው ሙሉ ከ ሂንጅ በሌላ ሙያ ጠንክረው ቢሠሩ እንደሚጠቀሙ ቢገነዘቡ መልካም ነው። የቢላል መጽሐፍትም በሌላ የእምነትና የነገረ ሃይማኖት ትምህርት ክልል እየገባ የማያውቀውን በመተቸትና የተምታታ አሳብ በማቅረብ በፍቅርና በወንድማማችነት የኖረውን ሕዝብ ወደቁጣ የሚያነሳጥ ጽሑፍ ከመሠንዘር እንዲቆጠብ እንመክራለን። በምክሩ ሁሉም እንዲተባበርም እንመክራለን።

የመንበረ ፓትርያርኩ የሥነ ጽሑፍ ኮሚቴ።

“ከሐሰተኞች መምህራን ተጠበቁ”

ከመምህር ሀብተ ማርያም ተደላ

ሐሰት የእውነት ተቃራኒ እንደሆነ ይታወቃል፤ ከምን የተገኘ ነው ይባል ደግሞ ሰፋ ያለ ታሪክ አለውና ይገባል።

መጀመሪያና መሠረታዊ የልላው ሌልኛዓዳይ (ሁሉን ግድረግ የሚችል አምላክ) ሰይጣይንና ምድርን፤ በውስጣቸውም የሚገኘውን የሚታይና የማይታየውን የ ሂንቀሳቀሰና የማይንቀሳቀሰውን ፍጥረት ሁሉ በቃል ብቻ ለይኩን ብሎ ከፈጠረ በኋላ በመሠረታዊ ሰውን በአርአያውና በአምሳሉ ፈጠረ።

ሰውን ሲፈጥረው እንደ ሌሎች ፍጥረታት በቃል ብቻ ይሁን በግልጽ ሳይሆን ከምድር አፈር ወስዶ አሳምሮ ፈጥሮታል። በአፍንጫውም እፍ ብሎ የሕይወት እስትንፋሱን አሳድሮበታል። ስለዚህ የሰው ልጅ ከሌሎች ፍጥረታት ተለይቶ አዋቂና ተመራማሪ ሆነ፤ ዘፍ፡ ፩፡ ፳፮፡ ፳፮፡ ፮፡ ፯።

ሁሉን ግድረግ የሚችል አምላክ ሰውን አክብሮና የፍጥረታት ሁሉ ገዥ አድርጎ ረገብ ችግር ከማይገኝባት፤ በእባባና ፍሬ በተዋበች ገነት አኖረው። በዚህ ጊዜ የብርሃን መላእክት እየመጡ ይገቡኛት ነበር። ፍጥረታት ሁሉ ይገዙለት ነበር። ዘፍ፡ ፪፡ ፲፱ - ፳፩።

ልዑል እግዚአብሔር ሰውን ሲፈጥረው እንደ መላእክት በሕግ ልቡና ፈጣሪውን እየመሰገነ እንዲኖር እንጂ መጽሐፍቱ ሕግ አልነበረውም፤ በፈጣሪና በፍጡር መካከል ግን ሕግ ልቡናዊ እንዲኖር አስፈላጊ በመሆኑ በገነት ያለውን ሁሉ ትበላለህ፤ በገነት መካከል ያለችውን፤ ከፋንና በንን ለይታ ከምታስታውቀው ዛፍ ፍሬ ግን እንዳትበላ፤ ከእሷ በበላህ ጊዜ ሞትን ትሞታለህ የሚል ትእዛዛዊ ሕግ ሠራለት። የአዳምን ክብር የተመለከቱ ከፋ መንፈስ ባደረበት ቅንዓት በሐሰት ከዚህች ዛፍ ፍሬ በበላችሁ ጊዜ

ዓይኖቻችሁ እንዲከፈቱ እንደ እግዚአብሔርም እንድትሆኑ ስለሚያውቅ ነው እንጂ ሞትን አትጥቱላችሁ።

አዳምና ሔዋን የሐሰት መምህራቸው የዲያብሎስን ምክር ሰምተው የእግዚአብሔርን ሕግ ጣቁ፤ ትእዛዙን አፈረሱ፤ ከፈጣሪያቸው ጋር ተጣሉ፤ የሐሰት መምህራቸውም በሕይወት ይኖሩ የነበሩትን የሞት ሞት አስፈረደባቸው፤ ምድረ ፋይድዎ (የፍና ዓለም) እንዲወርዱ አደረጋቸው፤ ጥረው ግረው፤ ወጥተው ወርደው፤ በላባቸው ባገኙት ፍሬ እንዲኖሩ አስፈረደባቸው። ዘፍ፡ ፫፡ ፩ - ፳፱። ሐናክ ፲፱፡ ፳፱።

የሐሰት ምንጭቅ፤ መገኛዎ ዲያብሎስ መሆኑን ከተረዳን ዘንድ፡- በየጊዜው፤ በየግሪፍተ ዘመኑ የ ሂነሙት የሐሰት መምህራን የዲያብሎስ መልክ ከተኞች መሆናቸውን ማወቅና መጠንቀቅ የእያንዳችን ድርሻ ይሆናል።

መድኃኒታችን ኢየሱስ ክርስቶስ “ከሐሰተኞች መምህራን ተጠበቁ” በማለት ሲያስጠነቅቅ፤ ሐሰተኛ የሐሰት አባት ዲያብሎስ መሆኑንም አስተምሮናል። ማቴ፡ ፯፡ ፲፭፤ ዮሐ፡ ፳፡ ፱፻ - ፵፰።

ቅድመ ልደተ ክርስቶስ በ፳፻፹፮ ዓመት አካባቢ እሥራኤል ተማርከው ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ተወስደው በነበሩት ጊዜ ሐናንያ የ ሂንጅ የሐሰት ነቢይ ተነሥቶ ነበር። በሐሰተኞች ነቢያት ዘንድ ሐፍረትና ይሉኝታ የለምና እግዚአብሔር ሳይልከው እንደላከው አስመስሎ “ናናኩደንጸር ወደ ባቢሎን የወሰደው የቤተ መቅደስ ዕቃ ሁሉ በሁለት ዓመት ውስጥ ወደ ኢየሩሳሌም ይመለሳል፤ እኮንያንና የይሁዳን ምርኮ ሁሉ ወደዚህ ሥፍራ እመልሳለሁ፤ የባቢሎንን ንጉሥ ቀንበር እሰብራለሁ፤ ይላል እግዚአብሔር” በማለት የሐሰት ትንቢት ተናገረ፤ በእውነተኛው ነቢይ ኤርምያስ አንገት ላይ የነበረ

በገና ጫዋታ አይቆጠም ጌታን በግላት መተራረብ ያለ ነው።

በጥንት ጊዜ በረሀ ወርደው ዝህን ጉሸና አንበሳ አድነው በጦርና በጋሻ ተከላከለው ገሙ የተሰሉት ጉተናቸውን ወይም ጉራሪያቸውን አሳድገው ይቀቡ ስለነበረ በገና ጫዋታ ጊዜ ከተኸኑት ለገና ጫዋታ ለው ይገጠምባቸዋል።

«የገደለበትን አናውቅም እኛ ሌቀባ ይኖራል እንዳለ መጫኛ» በተራው አሸንፎ የገደለበትን የት አባክ ለውቀኛው እንኳን ይረዳውን ግንደን አትዘልቀው» ብሎ ይመልሳል።

በዚህ ትርጉም ስም ጫዋታ ጊዜ እግሩን የሚሰበር ራሱን የ ጊረብከት ብዙ ነው። ይሁን እንጂ ጫዋታ ውን ግላደድና ገብ ለግግሳት ከመርጥ በስተቀር በቲያ በቀል መቃተል ወይም መላለግ የለም። ጫዋታው መንፈሳዊና ሃይማኖታዊ ሥርዓት ያለ ቤት ገድል በመሆኑ ነው። የበዑሉ መንፈሳዊነት ለባህላዊነትና ግንባራዊነት በሴቶችና ወንዶች ወጣቶች ባህላዊ ጭውውት የተለመደና ያሸበረቀ በሆነ ታውቆ ይኖርላል።

—ጋቤ ጥበብ የግን ብርሃን ተቆ—

የግሸን እመቤት

ገደል ገደሉ በውበት ተጠምቆ ጋራው ሸንተረራ ተነባብሮ መጥቆ፣ በየግዕዝነት ላይጉረብጥ ወርዶ ሻው ካለው ገደል፣ ወጥቶ ሰግዶ ገደ፣ ሣሩ ሰንበሎጡ በአረንጓዴው ልባስ በዉዛ ጠልወዘቱ በትናንሽ ብርሃን በወስከምላይ ጭራ ተሸጥንሙና ረከቱ በአዕዋፍ ዜግ፣ በአበቦች ሽታ በጦሰኝ መዓዛ በከሴ ሽውታ፣ ቁንጅና ተምጣ፣ ዕለተን ተወልዳ በውበት ተኩላ ከወሐደ ተሃምዳ፣ ደምቃ እንደወረቃ በተደላ ተጥልታ በሐሰት ረንድታ፣ ከምሁራን አምባ ከሊቃውንት ሙካን (ቦታ) ከላይ ከአፋፍ ወጥታ፣ ከመስቀሉ ዕምብርት አለች እመቤቲ፣ ቅድስት ወብዕዕት፣ የግሸን እመቤት የብርሃን ሠፈር ነፍሴ ተፍነክንካ፣ አብቅላ አክናፍ፣ ከአዕድሽ ገበታ ከደሽ ሳመች ከብሌል ዘለል ብላ ሰላም ለኪ አለች፣ አንች የግሸን አምባ፣ አንች ቅርፅ መስቀል የጌታችን ወዙ፣ ግማደ መስቀል የክርስቶስ ደሙ፣ ግማደ መስቀል ከለሚዳው ገዑድ፣ ግማደ መስቀል፣ በክብር ያረፈብሽ መስቀል የርሱ አካል ወዮ፣ ያንቺ መመረጥ፣ ገሩም መታደል የመስቀል ምድር ሆንሽ ተቀበልሽ መስቀል፣ ከላግዚአብሔር አብ ደብር፣ ከተመሳቀለው ያው ሠለስቱ መስቀል በገሐድ እየነው፣ እንዘ ሠለስቱ አሐዱ፣ ወእንዘ አሐዱ ሠለስቱ አይደል ተዋሕዶ፣ ከጥንት ከጥዋቱ፣ ግሸን ደብረ ክርቤ ቅድስት ምድር ምንኛ ያስገርም፣ መስቀል ገብርብር፣ ሦስት ሆኖ አንድነት በብርሃን ሲኖን ኃጥአንን ሲፈውስ፣ ሲደግፍ አማኝ፣

የግሸን እመቤት፣ የብርሃን አለላ ፍቅርን በዕቅፍዋ፣ ምህረት በጉንዋ አካላ ቅድስተ ቅዱሳን፣ ስብሐት ወብርክት ድንግል የኛ እመቤት፣ ጸዮን የኛ እናት፣ ከከዋክብት ልቃ ከወሐደም ደምቃ ከተለያየን ወንዝ ርቃ፣ ወጥታ መጥቃ፣ ከሸሸሉ ጅረት፣ ከዲባላ ጊዮርጊስ ከወዲህ ባሻገር ከግሸን መቅደስ፣ ከተለምራት ደብር ከመስቀሉ ሀገር ተሰማ አዲስ ዜግ፣ በመለክት ምስጢር፣ ድንግል የሥራዕዋ በብርሃን ሰማይ ጽድቅን የማዝነብዋ ከዓይኖቻቸው ማይ፣ ምዕመናን ጉራፋ ከባሌ ከአዋሳ፣ ከቸግራት፣ ከመንዝ ከዋደላ፣ ከቀርሳ፣ ጠበልሽን ሊጠጡ አፈርሽን ሊያስሱ ቆንጥረው በእራፊ በረከት ሊወርሱ፣ ግሕሌት ዘነበ፣ ወረብ አየር መላ ትሩፋት ተቀዳ የቅድስት ወለላ፣ በሰዎች ልቦና ፍቅር ዓርጎ ወረደ ጋጢአትን ሠርስሮ መንግሥት እየኖደ፣ ጫጫት የእናት ሙቀት አጥብቃ ትሻለች እምባ በእናት ሙሉ ትወዳለች ከእናት በግ ግልገል ምጥባት ታፈቅራለች የግሸን እመቤት ነፍሴ ትክንፋለች ከዙፋን ስርሃን ትንፈራፈራለች በፍሥሐ ወሐሴት እጅግ እየራደች ከወጋሽ በረከት ጠምቷት ትርሳለች፣ በጋጢአት ነድዳ፣ አርራ ከሰል ብላ የርሀራሔሽን ጠል ትሻለች እምርራ፣ ግሸን እመቤቲ የእሸት ፍልቅቅ ከዕንቁ የጠራሽ የሰማይት ወርቅ፣ ቅድስተ ቅዱሳን ከብርት ወልዕልት የመንግሥተ ሰማይ ግዝግብን ግሥት፣ ከጠሩ የጠራችን ጽሕት እምንጽሐን የማትጠፈ ፋና የርሀራሔ ድንኳን።

—ጋቤ ጥበብ የግን ብርሃን ተቆ—

መልካም ምሳሌነት

«ለሁሉም ጊዜ አለው» የሚለው ጥቅስ በስነ ፍጥረት ዓለም በግብር ሲታይ የሚኖር ታላቅ የፍል ስፍና ቃል ነው።

ለላቅ ለደስታ ጊዜ እንዳለ ሁሉ ለገዘንና ለልቅ ጭምር ጊዜ አለ። እነዚህ በሰው ሕይወት ውስጥ የሚመለሱ የመከፋትና የመደሰት ወቅቶች በተራራቱ ጊዜ እንኳ ሳይሆን በቀን ውስጥ ተለዋውጠው ሊደርሱ የሚችሉ ናቸው። ሰዎች ገዘንና ደስታ መኖራቸውን በሆውቁም፣ ገዘን በምንና መች፣ እንደ ሚደርስ፣ ደስታው በምንና እንደት፣ እንደሚገኝ እያውቁም ። ለገዘን ምክንያት የሚሆን ችግርን በመጠንቀቅ ግምለጥ ለደስታ ምንጭ የሚሆኑ ነገሮችን በመጨነቅ ግግንት አስቸጋሪ ነው።

በዚያም ሆነ በዚህ ገዘንና ደስታ በዉትና ግታ ፈረቃ በሰው ሕይወት ውስጥ የሚመለሱ ስለሆነ ያዘነ የሚደሰቱበት ለ ደስ ያላቸው ደግሞ የ ሊያዝ ኑበት ጊዜ አይቀራ ነው።

ውስጣዊ ስሜትን ፈንቅሎ ወደ ዕንባ መፍሰስ የሚያደርስ ትልቁ የገዘን(የመከፋት) መግለጫ ልቅሶ ነው የልቅሎው መንስኤዎች ብዙ ናቸው። የሚያስ ሰቅሎ ነገሮችም ሞልተዋል። መለያየት ያስለቅሳል፣ ፍፍቆት ያስለቅሳል ፣ ረሀብ ፣ ግጣት መቸገር --- ያስለቅሳል ፣ ገደት ያስለቅሳል ፣ በሽታ ያስለቅሳል ደስታና ፍቅርም የሚያስለቅሱበት ፣ አስከጦት አደጋም የሚያደርሱበት ጊዜ ይኖራል።

የግሰለቀስ ጠባይ ባላቸው ነገሮች የማይገቡኝና የማ ያለቅሰሰው ይኖራል ለግሰለቀስ ጠባይ ሆኖ ሁሉን ሰው ያስለቅሳል ተብሎ የ ገገመተው ሞት እንኳ የማያ ያስለቅሳቸው ሞልተዋል። በተለያዩ ልምድና አመ ለካክት ስለማያዩት ነው። በኛ ሀገር በአብዛኛው በሰው ግለሰብ ትልቅ ገዘን የሚጠለው የ ሂያስለቅ ሰው ሞት ነው። ዛሬ ዛሬ የመሻሻል ምልክት ለየ ታየ ቢመስለም ቀደም ባሉት ጊዜያት ፊትን መነ ጨት ፣ ደረትን መድቃት ፣ አካልን በእሾህና በስለ ታም ነገሮች እያቆሳሰሉ ጠባላ ግውጣት ፣ ግቅና አዳፋ ልብስ መልበስ ፣ ወገብን በጠፍርና በገመድ ግሠርጠም ውሎ ጠም ማደር ለየተሰቀሰቁማልቀ ስና በዕንባ ዐይኖችን ለጉዳት ማጋለጥ ወዘተ--- የተ ለመደ ባህል ሆኖ ቆይቷል። ግጥም እየደረደሩና

የሙታን ወገኖችን ለም እያሳሉ የግሰለቀስን ሙያ የተካኑ አልቃቸውን አልቃቸውን በገዘብ እያ ቀሙ ግራረፍጥ እስከ ቅርብ ጊዜ የ ጭግን አንኪ ልምድና ፈለገ ሆኖ ቆይቷል። አሁንም አልፎ አልፎ ይደረጋል። የአልለቃቸው የእንጉርጉር ዜግ ፣ የገገገግ ጭግ ምግጫ ከዕድሜ ፣ ከሴ ትና ወገድ የጌታ ግምት ፣ ከሰብአዊ ቅርጾችና አጭቶ አንጾር የ ጌሱት ነጥቦች የሰው ዘመን ጥላ ነትና የአዳኛ ጭላክነት ሲመዘገባቸው የሞተበትን ብቻ ሳይሆን ለገዘን ትኩረት ጉራ የሚለውንም ሁሉ ጨምሮ ያስባል። ለጥቂት ሰዓትም ቢሆን የምድራዊን ሕይወትና ኑርን ከገብነት አስገንዘቦ ያስተምራል። የግልቀስ ባህላና ልምድ ያላቸው ወገኖችም «ጥሩ ልምድ ነው» ገዘንን ያወጣል ይሉታል።

በኛ ቤተ ክርስቲያን ደግሞ ይህ ሁሉ አይደ ገፍም። የዚህም ምክንያቱ በመሠረቱ አንድ የቤተሰ ሰብ አባል በተረገጠ ገደታ ከዚህ ዓለም በሞት ሲለ ይ በገዘንና በልቅሎ የግይሞለስ ፣ ልቅሶው ሚችን በምንም ሙሉ የግይወትም ከመሆኑም ሌላ ፣ በቀሪው ወገን ሕይወትና ጨንቅ ላይ ልቅሶ ከፍ ተኛ ጉዳት የሚያደርስ ስለሆነ ነው። በክርስትናው እምነትም ሰው ሊሞትም በመቃብር አፈር ተበልቶ አይቀርም ይነሳል። ለዘላለምም በሕይወት ይኖ ሬል።

በዚህ ትምህርትና እምነት የሚኖር ክርስቲያን ለሞተ ወገኑ መረር ገዘን ግዘንና የቀብጸ ተስፋ ልቅሶ ግልቀስ በትንግሥ ተስፋ እንደግምን ያስቆጥረዋል ስለሆነም አብር የኖረ ሰው ለአለግሎ ከዚህ ዓለም ሲለይ ነፍሱ ከሥጋው ስትለይ ፣ አስከሬኑ ከቤት ሲወ ጣ፣ ወደመካኛ ዕለት ሲገባ ብቻ «ሰው ሆይ! መሬት ነህና ወደ መሬት ነትህ ትመለሳለህ» የተባለውን በማ ሰብ ዕንባን አፍስሶ መሰናበት እንደሚገባ ቤተ ክርስ ቲያን ታስተምራለች። ፊትን መገመት ጸጉርን መላ ጨት ፣ ግቅ መልበስ፣ ጥቁር ጨርቅ ሁሉ የተከለ ከለ ነው።

ይህን መግለጫ በግሰለቀም ልናስተላልፈው የፈለ ግንው መልክት ከጉራሬው ጎብረተሰብ ያገኘነውን የገዘን ማሻሻያ ትምህርትና ኑዛዜ ነው።

ኑ ዛ ዜ ፤

እኔ ወር/ ----- እና ባለቤቱ አቶ ----- በሕግ ተጋብተን ----- ልጆች አፍርተናል ። ከልጆቻችን መካከል በሞት የተለዩም ሲኖሩ ከፈ

ሎቹ ተባርከውልን በጥሩ ሁኔታ አሳድገን ድረን ኩለን ለጋብቻ ለቁም ነገር አብቅተናል ። ያደጉትና ቤት ጎብረት ያጽዳሙትም ልጆቻችን እኛ ወላጆቻ

ቸው በሽመገልገል ጊዜ በተራቸው እየታዘዙ ጠረውናል ። እናትም አባትም ሳንለያይ አገልግለውናል ። ስለዚህም ጦርተናቸዋል ለሕይወታችን የሚያስፈልገውን ሁሉ በማቅረብ እንዳይርበን ፤ እንዳይጠግንና እንዳይወርድን አድርገው ተከባክበውናል ። እንዳበሉን ይብሉ ፤ እንዳለበሱን ይልበሱ ፤ የሚሰጡት አያላማቸው ። አንድ እጃቸው በጋ ፤ አንድ እጃቸው ከረግት ይወጥን ። የወለዱአቸው ይባረኩ ። ለጆቻችን በሙሉ እኛ የበላነውን ይብሉ ፤ የኛን ዕድሜ ያገኙ ፤ ምርታችንን በምድር አያስቀርባቸው በእግዚአብሔር ዘንድ ይደረስ ለጆቻችን ታላላቆቻንም ታናናሾችንም ለጆቻችን ያልጆቻችን ለጆች አቅርቡአቸው ፤ አታርቁቸው ። ፍቅር ይኑራ

ቸው ሳይሰቀይሙና ሳይቀየሙ የረዱን ለጆቻችን ሁሉ ብድር ይገባቸው ። እግዚአብሔር የተባረኩና የተመረቁ ልጆች ይዘገባላቸው ። የወለዱትን ሃይማኖትና ጠባይ ይዘው ይደገላቸው ። በሕይወታችን እያለን በሽመገልገል ረዳት በፈለገንበት ጊዜ በሚገባ የረዳችሁን ስለሆነ ልቅሶ የለም ። የገዘን ምልክት ጥቁር ልብስ እንዳትለብሱ በግርግርና በልጅዋ በመድኃኔ ዓለም ስም ከልክለናል የሙሴ ታችን ዕለት ነጭ ኩታ ልበሱ ራሳችሁን ቅዷ ተቀብታችሁ ገዘናችሁን አብርዱ ።

ከነ አቶ ዘለቀ ዋኬኔ ቤተሰብ
 መልካም ኑዛዜ ፤ ምርታት ፤ በረከት ፤ ትምህርት
 ያለበት ስለሆነ ሁሉ ቢከተለው መልካም ነው ።
 ከተሰባ ጻፍቸው ካገሁን

ጨዋታና ቁም ነገር

ከተሰባ ጻፍቸው ካገሁን
 ጥበብን ለምን ትፈልጋለህ? ከገበያ አትገዛ ፤
 ከምድር አትበቅል ከኪናቤል ጀርባ ካለው ከሕይወት ምንጭ ቅዱ ። (መጽሐፈ ጨዋታ)
 በእግዚአብሔር ዘንድ ጥበብና ኃይል ፤ ግስተዋልም አለ ፤ ኃይልና ጥበብ በርሱ ዘንድ ናቸው ። (ኢዮ - ፲፪ ፣ ፲፮)

ቅቤ ለመጽሐፍ ዘመዱ አይደለም ፤ መጽሐፍ ግን ለሰው ቅቤ ነው ፤ (መጽ - ጨዋታ)
 የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት መጽሐፍ ሁሉ ለትምህርትና ለተግዛዥ ፤ ልብንም ለማቅናት ፤ በጽድቅም ላለው ምክር ደግሞ ይጠቅማል ። (ጳ ጢጥ ፣ ፫ ፣ ፲፮) ።
 ተክል ሆኖ ካላፈራ ፤ ሰው ሆኖ እግዚአብሔርን ካልፈራ መቆረጥ አይቀርለትም ። (መጽ ፣ ጨዋታ)